

Blue Monday - Δευτέρα, 20/01/2025

Η τρίτη Δευτέρα του Ιανουαρίου θεωρείται η πιο καταθλιπτική ημέρα του έτους. Ο ψυχολόγος Δρ. Cliff Arnall δημιούργησε το 2004 μια φόρμουλα για την μελαγχολία του Ιανουαρίου που του ζητήθηκε από ένα ταξιδιωτικό οργανισμό για την προώθηση των χειμερινών προσφορών του.

$$[W + (D - d)] \times TQ / M \times Na$$

Όπου:

W = καιρός

D = χρέος

d = μηνιαίος μισθός

T = χρόνος από τα Χριστούγεννα

Q = χρόνος από την αποτυχία των αποφάσεων του νέου έτους

M = χαμηλά επίπεδα κινήτρων

Na = το αίσθημα της ανάγκης για δράση.

(*"Blue Monday"* - New Order)

«Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού»

Τμήμα Αναπτυξιακών και Περιφερειακών Πολιτικών

Δευτέρα, 20/01/2025

Εισηγητής:

Πέτρος Ζενέλης

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών

Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής

@: pzenelis@minfin.gr

Ενότητα 3^η: Αναμόρφωση Π/Υ Ο.Τ.Α.

Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους οι ΟΤΑ έχουν δικαίωμα να αναμορφώνουν τους Π/Υ τους.

Πέραν των προαιρετικών αναμορφώσεων, προβλέπονται και οι εξής **περιπτώσεις υποχρεωτικής αναμόρφωσης**:

- i. **Εντός του Q1** οι ΟΤΑ υποχρεούνται να επανελέγξουν τις παραδοχές κατάρτισης του Π/Υ τους και να προχωρήσουν σε αναμόρφωση σύμφωνα με τα πραγματικά στοιχεία ώστε οι Π/Υ να είναι ρεαλιστικοί.
- ii. Κατά τη διάρκεια της χρήσης ελέγχονται τα έσοδα και αν προκύψει υπερεκτίμηση εσόδων ή έσοδα με αδυναμία είσπραξης τότε, εντός 15 ημερών, αναμορφώνεται ο Π/Υ (έσοδα και δαπάνες) ώστε να μην καταστεί ελλειμματικός.

Κατά την αναμόρφωση αναγράφεται το υφιστάμενο ύψος του αποθεματικού και το ύψος της προτεινόμενης μεταβολής.

Ενότητα 3^η: Παράδειγμα αναμόρφωσης Π/Υ Δήμου

Δήμος Αθηναίων

– 17^η αναμόρφωση Π/Υ οικονομικού έτους 2024 (04/12/2024)

Διαμόρφωση Αποθεματικού

Ενίσχυση Αποθεματικού	
Υπάρχον Αποθεματικό (προ αναμόρφωσης)	€2.442.208,86
Εισαγωγή Εσόδων - Ενίσχυση Αποθεματικού (1)	€1.377.346,48
Σύνολο Αποθεματικού (υπάρχον, προ αναμόρφωσης, πλέον ενίσχυσης)	€3.819.555,34
Μείωση Αποθεματικού	
Εισαγωγή Δαπανών - Μείωση Αποθεματικού (2)	(€1.002.321,80)
Νέο Αποθεματικό Κεφάλαιο	€2.817.233,54

(1): Επιχορηγήσεις για δίκτυο ομβρίων, για συντήρηση δημοτικών κτιρίων, κοινόχρηστων χώρων και για λειτουργικές ανάγκες σχολείων

(2): απόδοση σε σχολικές επιτροπές, δικαστικά έξοδα, αναπλάσεις, αποκαταστάσεις και ανακατασκευές κοινόχρηστων χώρων κ.ά.

Ενότητα 3^η: Αναμόρφωση Π/Υ – Συχνά λάθη & παραλείψεις

- Οι σχετικές αποφάσεις δεν φέρουν ΑΔΑ (Διαύγεια)
- Στο εισηγητικό της απόφασης δεν αναφέρονται οι σχετικές διατάξεις
- Στις αποφάσεις δεν είναι σαφείς οι μεταβολές στους κωδικούς, τα ποσά, πριν και μετά την αναμόρφωση, και το αποθεματικό.
- Δεν αποστέλλεται η σχετική εισηγητική έκθεση ή η έκθεση δεν είναι πλήρης ώστε να προκύπτει σαφώς η ανάγκη αναμόρφωσης και να αιτιολογείται πλήρως η μεταβολή των κωδικών του Π/Υ.
- Στα πρακτικά της συνεδρίασης ή/και της απόφασης δεν προκύπτει σαφώς ποια μέλη του ΔΣ ήταν παρόντα, απόντα και ποια μέλη υπερψήφισαν/μειοψήφισαν στη σχετική απόφαση.
- Δεν υφίσταται αύξουσα αρίθμηση των συντελούμενων αναμορφώσεων ώστε να γίνεται καλύτερη παρακολούθηση αυτών από την Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου.

Η παροχή υπηρεσιών στους δημότες και η προσπάθεια αναβάθμισης τους αποτελεί τον κύριο στόχο της ΤΑ.

Στην επίτευξη του στόχου αυτού κρίσιμο ρόλο διαδραματίζουν οι διαθέσιμοι πόροι - έσοδα των ΟΤΑ:

- i. Βεβαίωση εσόδων: εκκαθάριση απαίτησης και προσδιορισμός ποσού, οφειλέτη, είδους εσόδου και αιτίας.
- ii. Είσπραξη εσόδων: εφαρμογή ΚΕΔΕ (Κώδικά Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων). Είσπραξη μέσω όλων των μέσων εξόφλησης οφειλών δημοσίου (μετρητά, κάρτες, επιταγές κτλ).
- iii. Αναγκαστικά μέτρα είσπραξης: κατάσχεση κινητών ή/και ακινήτων. Δεν επιτρέπεται κατάσχεση μισθών, συντάξεων και βοηθημάτων όταν αθροιστικά είναι <€1.000,00/μήνα και καταθέσεων <€1.250,00 ανά Φ/Π σε ένα πιστωτικό ίδρυμα (γνωστοποίηση ενός ακατάσχετου λογαριασμού μέσω taxis). ⁶

- **Δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης** είναι η χρήση πίστωσης για την εκπλήρωση των λειτουργικών δραστηριοτήτων ή της αποστολής του φορέα της Γενικής Κυβέρνησης.
- **Δημόσιες δαπάνες** = Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται με πιστώσεις του Κρατικού Π/Υ.

Η διενέργεια των δημοσίων δαπανών περιλαμβάνει μια σειρά διαδικασιών, από την ανάληψη μέχρι την πληρωμή, για τις οποίες έχει προβλεφθεί ένα αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο με στόχο την εξασφάλιση της νομιμότητάς τους.

- **Έξοδο του Π/Υ** = οι υλοποιούμενες πληρωμές σε βάρος των πιστώσεων, ανεξάρτητα από τον χρόνο δημιουργίας της υποχρέωσης.

Πραγματοποίηση δαπάνης

Εξασφάλιση πίστωσης στον Π/Υ
(δημοσιονομική δέσμευση της πίστωσης)

Απόφαση ανάληψης υποχρέωσης
(νομική δέσμευση)

Διαδικασία ανάθεσης ή/και υπογραφής
σύμβασης – λοιπές διοικητικές ενέργειες

Εκτέλεση σύμβασης/διοικητικής πράξης και
έκδοση παραστατικού

Δημιουργία υποχρέωσης –
Πραγματοποίηση δαπάνης

Ενότητα 3^η Εκτέλεση Π/Υ – Δαπάνες (3/7)

Απόφαση Ανάληψης Υποχρέωσης (με υπογραφή Διατάκτη)

Υποχρεωτικά περιέχει:

1. Σύνολο διατάξεων που επιτρέπει την υλοποίηση της δαπάνης
2. Είδος και πλήρη αιτιολόγηση της δαπάνης
3. Χρόνος υλοποίησης της δαπάνης
4. Ύψος επιβάρυνσης του Π/Υ του φορέα. Αν η επιβάρυνση αφορά σε πολυετή υποχρέωση, ανάλυση ανά έτος
5. Οικονομικό/ά έτος/η υλοποίησης της δαπάνης
6. Τίτλο και κωδικό του Φορέα
7. Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδου (Α.Λ.Ε.) / Κωδικό Αριθμό Εξόδου (Κ.Α.Ε.) του Π/Υ.
8. Βεβαίωση ΠΟΥ ότι το ποσό είναι εντός των ορίων της σχετικής διαθέσιμης πίστωσης και έχει δεσμευτεί στον Π/Υ του Φορέα.

Η απόφαση καθίσταται εκτελεστή μετά την ανάρτηση (Διαύγεια)

Εξόφληση δαπάνης

Έλεγχος (νομιμότητα και κανονικότητα) και εκκαθάριση (προσδιορισμός δικαιωμάτων δικαιούχων) δαπάνης

Έκδοση εντάλματος πληρωμής (εντολή στο ταμείο του ΟΤΑ για πληρωμή συγκεκριμένης δαπάνης)¹

Πληρωμή εντάλματος πληρωμής

¹ Αν το είδος του εντάλματος απαιτεί θεώρηση (έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο) αποστέλλεται στο ΕλΣυν και αν αυτό θεωρηθεί η δαπάνη εξοφλείται, εάν όχι, ενημερώνεται ο ενδιαφερόμενος για υποβολή αντιρρήσεων. Αν κριθούν ανεπαρκείς ο ενδιαφερόμενος μπορεί να κινηθεί δικαστικά.

Θεώρηση απαιτείται για χρηματικό ένταλμα, όταν αυτό αφορά σε δαπάνη που δεν προβλέπεται μεν από το νόμο αλλά σχετίζεται με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων εκ μέρους του Ο.Τ.Α. οι οποίες προάγουν τα κοινωνικά, πολιτικά, πνευματικά και οικονομικά συμφέροντα των δημοτών ή συμβάλλει στην ενεργό συμμετοχή τους στην προαγωγή των τοπικών υποθέσεων και δραστηριοτήτων (π.χ. ενίσχυση απόρων, παροχή βραβείων κ.ά.)¹⁰

Μητρώο Δεσμεύσεων (ΜΔ)

- Ενιαίος τρόπος παρακολούθησης και ορθής εκτέλεσης του Π/Υ δαπανών.
- Αποτύπωση των στοιχείων δεσμεύσεων, υποχρεώσεων και πληρωμών.
- Αφορά όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.
- Απαραίτητο για την παρακολούθηση των Απλήρωτων Υποχρεώσεων και των Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων.
- Καταγράφονται οι διοικητικές πράξεις με τις οποίες γεννάται ή επιβεβαιώνεται η υποχρέωση του φορέα ΓΚ.
- Οι στήλες του ακολουθούν τα στάδια πραγματοποίησης και εξόφλησης μιας δαπάνης.
- Υποχρέωση υποβολής στοιχείων ΜΔ στο ΓΛΚ μέσω της ΓΔΟΤΑΑΠ/ΥΠΕΣ.

Μητρώο Δεσμεύσεων (ΜΔ)

Η συνοπτική μορφή του ΜΔ αποστέλλεται στο ΓΛΚ κάθε μήνα, εντός 15 ημερών από τη λήξη του μήνα αναφοράς, μέσω ειδικής διαδικτυακής πλατφόρμας (e-portal).

Η υποβολή της συνοπτικής μορφής του ΜΔ από τους ΟΤΑ πραγματοποιείται στο Υπουργείο Εσωτερικών και εν συνεχεία το Υπουργείο Εσωτερικών αποστέλλει τα σχετικά στοιχεία στο ΓΛΚ.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 8 του π.δ/τος 80/2016, δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση ή χρηματοδότηση φορέα της Γενικής Κυβέρνησης από τον κρατικό προϋπολογισμό, εάν δεν έχει αποστείλει την προβλεπόμενη σύνοψη του ΜΔ.

Ενότητα 3^η Εκτέλεση Π/Υ – Δαπάνες (7/7)

Μητρώο Δεσμεύσεων (ΜΔ)

ΣΤΗΛΕΣ ΜΔ		ΣΤΗΛΕΣ ΣΥΝΟΨΗΣ	ΣΤΗΛΕΣ ΜΔ		ΣΤΗΛΕΣ ΣΥΝΟΨΗΣ
1	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ (3)		29	Αριθμός παραστατικού (31)	
2	Εγκεκριμένη Πίστωση Π/Υ (4)	1	30	Είδος παραστατικού (32)	
3	Αναμόρφωση Π/Υ (+ -) (5)	1	31	Ημερομηνία απόρριψης (33)	
4	Διαμόρφωση Π/Υ (6) = (4) + (5)	1	32	Ημερομηνία ακύρωσης (34)	
5	Ποσοστό διάθεσης πιστώσεων (7)	1	33	Ημ/νία Εξόφλησης (35)	
6	Αριθμός/ ημερομηνία Απόφασης Ανάληψης (8)		34	Συνολικό ποσό πληρωμής (36)	1
7	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης (ΑΔΑ) (9)		35	Συνολικό ποσό πληρωμής ληξιπρόθεσμων οφειλών >	1
8	Ημερομηνία διαδικτυακής ανάρτησης της ανάληψης		36	Εκ του οποίου συμψηφισμοί / παρακράτηση υπέρ	1
9	Ανειλημμένη Δέσμευση (Ποσό Δέσμευσης) (11)	1	37	Εκκρεμείς Δεσμεύσεις (39) = (11) - (36)	1
10	Υπολειπόμενη προς Διάθεση Πίστωση (12) = (6) * (7) -	1	38	Σύνολο απλήρωτων υποχρεώσεων (40) = (22) - (36)	1
11	Αριθμός/ ημερομηνία σύμβασης /απόφασης ανάθεσης		39	προς Γενική Κυβέρνηση (41)	1
12	Ημερομηνία διαδικτυακής ανάρτησης σύμβασης/ απόφασης ανάθεσης στο ΚΗΜΔΗΣ ή στη Διαύγεια (14)		40	προς Τρίτους (42)	1
13	Ποσό Συμβατικού Τιμήματος (ετήσιο) (15)		41	προς Γενική Κυβέρνηση (43)	1
14	ΑΦΜ (16)		42	προς Τρίτους (44)	1
15	Πιστωτής μόνιμα εγκατεστημένος στην αλλοδαπή (17)		43	προς Γενική Κυβέρνηση (45)	1
16	Εμπορική Συναλλαγή (18)		44	προς Τρίτους (46)	1
17	Σειρά τιμολογίου ή άλλου φορολογικού στοιχείου		45	προς Γενική Κυβέρνηση (47)	1
18	Αριθμός τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου (20)		46	προς Τρίτους (48)	1
19	Ημερομηνία έκδοσης τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου		47	προς Γενική Κυβέρνηση (49)	1
20	Ποσό τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου (22)	1	48	Σύνολο (50)	1
21	Ημερομηνία παραλαβής τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου		49	Εκ των οποίων σε φορείς εξωτερικού (51)	1
22	Ημερομηνία παραλαβής αγαθών, υπηρεσιών, εργασιών		50	Τόκοι υπερημερίας (52)	
23	Ημερομηνία έγκρισης παραλαβής αγαθών, υπηρεσιών,		51	Σχόλια (53)	
24	Συμβατικός χρόνος πληρωμής (26)				
25	Ημερομηνία δημιουργίας υποχρέωσης (27)				
26	Ημερομηνία έναρξης ωρίμανσης (28)				
27	Ημερομηνία λήξης προθεσμίας πληρωμής (29)				
28	Πληρωμή μέσω Παγίας Προκαταβολής (30)				

- Η παρακολούθηση των Π/Υ των ΟΤΑ έχει ανατεθεί στο Παρατηρητήριο (αρ. 4 του ν.4111/2013 όπως ισχύει) με βασικό εργαλείο το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης (ΟΠΔ).
- Το Παρατηρητήριο αξιολογεί και ελέγχει την πορεία της εκτέλεσης του Π/Υ με βάση τα μηνιαία στοιχεία εκτέλεσης του Π/Υ που παρακολουθεί η ΓΔΟΤΑΑΠ/ΥΠΕΣ καθώς και με πρόσθετα στοιχεία που παρέχει ο Ο.Τ.Α., εφόσον ζητηθούν.
- Στο ΟΠΔ
 - ⌊ Συνοψίζονται τα στοιχεία του ετήσιου Π/Υ του ΟΤΑ και των ΝΠ
 - ⌊ Αποτυπώνονται οικονομικό αποτέλεσμα & απλήρωτες υποχρεώσεις
 - ⌊ Προσδιορίζονται οι μηνιαίοι/τριμηνιαίοι στόχοι , και
 - ⌊ Βάσει των μηνιαίων στοιχείων εκτέλεσης Π/Υ, το Παρατηρητήριο α) ελέγχει το βαθμό επίτευξης στόχων και β) διερευνά αιτίες αρνητικών αποκλίσεων

- Βασικός σκοπός της παρακολούθησης των Π/Υ των ΟΤΑ μέσω του ΟΠΔ είναι ο **έγκαιρος εντοπισμός αποκλίσεων** που δύναται να προκαλέσουν αδυναμία επίτευξης τουλάχιστον ισοσκελισμένων Π/Υ.
- Βασικό συστατικό στοιχείο των ΟΠΔ είναι οι Πίνακες Στοχοθεσίας Οικονομικών Αποτελεσμάτων οι οποίοι περιλαμβάνουν σε συνοπτική μορφή τους στόχους ως προς:
 - ⌞ Τη μηνιαία/τριμηνιαία κίνηση εσόδων/εξόδων σε **ταμειακή βάση**
 - ⌞ Το ύψος απλήρωτων υποχρεώσεων στο τέλος κάθε μήνα
- Συχνά παρατηρείται σταδιακή έγκριση των επιμέρους πινάκων στοχοθεσίας ενός ΟΤΑ καθώς καθυστερούν οι διαδικασίες κατάρτισης τους από τα εποπτευόμενα ΝΠ.

Μελέτη Περίπτωσης: Ανταποδοτικά Τέλη – Υπολογισμός

Οι Δήμοι συνήθως εφαρμόζουν 2 μεθόδους προσδιορισμού του ύψους των συντελεστών τελών καθαριότητας φωτισμού.

- i. Νομοτεχνική μέθοδος βάσει των ΚΥΑ που εκδίδονται κάθε χρόνο.
- ii. Ορθο-κοστολογική μέθοδος υπολογισμού max εσόδων από τέλη .

Παράδειγμα αριθμητικού προσδιορισμού τελών για το 2025:

- (Εισπράξεις H1-2024) – (Εισπράξεις H1-2023) = Διαφορά (H1 2024-2023)
- 1. Αν η διαφορά είναι >0 τότε (Εισπράξεις 2023) + (Διαφορά (H1 2024-2023)) = Μέγιστο εσόδων για το 2025
 - 2. Αν η διαφορά είναι <0 τότε Π/Υ εσόδων από τέλη έτους 2025 = Εισπράξεις έτους 2023

Έσοδα τελών H1-2024	Μείον	Έσοδα τελών H1-2023	=	Διαφορά H1 2024-2023
€1.200.000	-	€1.000.000	=	€200.000 (>0)
Υπολογισμός Μέγιστου Συνολικού Εσόδου από τέλη 2025				
€2.000.000 ¹ + €200.000 (3) = €2.200.000				

Έσοδα τελών H1-2024	Μείον	Έσοδα τελών H1-2023	=	Διαφορά H1 2024-2023
€1.200.000	-	€1.500.000	=	-€300.000 (<0)
Υπολογισμός Συνολικού Εσόδου από τέλη 2025				
€3.000.000 (=Εισπράξεις 2023)				

¹Εισπράξεις 2023: €2.000.000

Ενότητα 4^η Χρηματοδότηση των ΟΤΑ από ΕΕ

Ευρωπαϊκά Πλαίσια Στήριξης – Ιστορική Αναδρομή

ΕΣΠΑ 2014 – 2020: ~€26,1δισ.

Ευρωπαϊκά Πλαίσια Στήριξης – Ιστορική Αναδρομή

Οι περιφερειακές ανισότητες στην ΕΕ τη δεκαετία του 80, με κριτήριο το ΑΕΠ, ήταν έντονες. Προσπάθεια περιορισμού τους επιδιώχθηκε μέσω διαφόρων προγραμμάτων:

- i. Πρόγραμμα Περιφερειακής Ανάπτυξης, 1981-1985
- ii. Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ), 1986-1993
- iii. Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, 1989-1993 (πακέτο J. Delors)
- iv. Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, 1994-1999 (πακέτο J. Santer)
- v. Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, 2000-2006
- vi. Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ), 2007-2013
- vii. Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ), 2014-2020
- viii. Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ), 2021-2027

Κύριοι Στόχοι

- Συγκράτηση του πληθυσμού στην περιφέρεια και μείωση της εσωτερικής μετανάστευσης προς τα μεγάλα αστικά κέντρα.
- Αυτονομία και βιώσιμη ανάπτυξη των περιφερειών
- Ενίσχυση απασχόλησης και ποιότητας ζωής στις περιφέρειες

Κατευθύνσεις Δράσεων

- Ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας μέσω βελτίωση των υποδομών και επίτευξη υψηλής παραγωγικότητας στις περιφέρειες
- Ενθάρρυνση τοπικών πρωτοβουλιών
- Προστασία περιβάλλοντος
- Αποκέντρωση αρμοδιοτήτων

Ενότητα 4^η Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα

Ελληνικά Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ):

1) Αττικής, 2) Μακεδονίας – Θράκης, 3) Ανατολικής – Κεντρικής Ελλάδας, 4) Αιγαίου, 5) Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου, 6) Κρήτης και 7) Πληροφορικής (θεματικό) .

Τομείς Δράσεων ΜΟΠ:

- **Γεωργία:** εκσυγχρονισμός παραγωγικής διαδικασίας, βελτίωση υποδομών, γεωργική απασχόληση νέων κ.ά.
- **Αλιεία:** εκσυγχρονισμός στόλου, βελτίωση υποδομών κ.ά.
- **Βιομηχανία - βιοτεχνία – ΜΜΕ:** ανάπτυξη, καινοτομία, διευκόλυνση μετεγκατάστασης επιχειρήσεων κ.ά.
- **Υπηρεσίες:** ανάπτυξη τουρισμού, μεταφορών, τηλεπικοινωνιών κ.ά.
- **Ανθρώπινο δυναμικό:** κατάρτιση, τοπικές δράσεις απασχόλησης

Ενότητα 4^η Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1989-1993)

Κύριοι Άξονες Προτεραιότητας

- Βελτίωση των βασικών παραμέτρων της ελληνικής οικονομικής δραστηριότητας.
- Ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα και στήριξη της αγροτικής αναπτυξιακής δραστηριότητας με την παράλληλη προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- Ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού.
- Στοχευμένες δράσεις εξειδίκευσης του ανθρωπίνου δυναμικού.
- Δράσεις εστιασμένες στην περιφερειακή και την τοπική ανάπτυξη

Ενότητα 4^η

Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1989-1993)

Κυριότερες Κοινοτικές Ενισχύσεις Υποδομών Α' ΚΠΣ

A/A	Άξονας – Έργο	Ποσά (€εκ)	Περιγραφή
1	Μεταφορές – Μεγάλοι Οδικοί Άξονες	209	Ξεκίνησε η κατασκευή του ΠΑΘΕ (60χλμ την περίοδο 1989-1994) στους άξονες Αθήνα-Θεσσαλονίκη και Πάτρα-Κόρινθος
2	Μεταφορές – Σιδηρόδρομοι	142	Ενέργειες βελτίωσης σιδηροδρομικών συνδέσεων ώστε να μειωθούν οι αποστάσεις και να διευκολυνθούν οι εμπορευματικές μεταφορές.
3	Μεταφορές – Μετρό Αθήνας	178	Το 1991 σχηματίστηκε η Αττικό Μετρό και ξεκίνησε η κατασκευή του έργου. Προβλέφθηκε εκπόνηση μελέτης για το μετρό Θεσ/νίκης.
4	Μεταφορές – Αεροδρόμιο Σπάτων	153	Προτεραιότητα λόγω διεκδίκησης Ολυμπιακών Αγώνων 1996. Την περίοδο 1991-1993 έγινε ο διαγωνισμός ανάδειξης κατασκευάστριας εταιρείας.
5	Μεταφορές – Λοιπά έργα εθνικών οδών	80	Ενέργειες βελτίωσης οδικών συνδέσεων ώστε να μειωθούν οι αποστάσεις και να διευκολυνθούν οι εμπορευματικές μεταφορές.
6	Τηλεπικοινωνίες	364	Κατάρτιση προσωπικού & μηχανοργάνωση του ΟΤΕ. Μελέτη & κατασκευή υποδομών δικτύου οπτικών ινών στην Αθήνα (crash programme).
7	Ενέργεια – Ηλεκτρισμός	190	Προπαρασκευαστικά έργα σύνδεσης Κρήτης με υποθαλάσσιο καλώδιο.
8	Ενέργεια – Φυσικό Αέριο	190	Προγραμματισμός/σχεδιασμός σταθμών και δικτύου για φυσικό αέριο
9	Ενέργεια – Αχελώος	80	Προγραμματισμός μεγάλου μέρους έργων για την εκτροπή του Αχελώου
10	Ενέργεια – Λοιπά έργα	157	Προγραμματισμός έργων για αξιοποίηση ΑΠΕ σε μειονεκτικές περιοχές
11	Περιβάλλον	305	Μείωση μόλυνσης αστικών /τουριστικών περιοχών μέσω επεξεργασίας αποβλήτων, βιολογικών καθαρισμών και δικτύων αποχέτευσης.

Ενότητα 4^η Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994-1999)

Κύριοι τομείς δράσης:

- Έμφαση σε έργα **υποδομής εθνικής σημασίας** που ενισχύουν την **εξωστρέφεια** της ελληνικής οικονομίας (**ΠΑΘΕ, Εγνατία Οδός, λιμάνια, εκσυγχρονισμός σιδηροδρομικού δικτύου, Μετρό της Αθήνας κ.ά.**).
- Περαιτέρω βελτίωση της **ανταγωνιστικότητας**.
- Βελτίωση της διαβίωσης στα αστικά κέντρα.
- Δράσεις προετοιμασίας ένταξης της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ).

Την εφαρμογή του Β' ΚΠΣ δυσχέρανε μια σειρά προβλημάτων και δυσλειτουργιών που αφορούσαν κυρίως στην ανεπάρκεια διαχείρισης μιας αυξημένης κλίμακας παρεμβάσεων που έπρεπε να υλοποιηθούν ταυτόχρονα.

Ενότητα 4^η Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994-1999)

- Στο Β' ΚΠΣ οι υποδομές χρηματοδοτήθηκαν με **τριπλάσια κοινοτικά κονδύλια σε σχέση με το Α' ΚΠΣ**.
- Στις αρχές των 90s παρέμεναν πολλά προβλήματα στις μεταφορές με σημαντικότερα την οδική ασφάλεια και το χαμηλό επίπεδο σιδηροδρομικών υπηρεσιών.
- Δύο από τα μεγαλύτερα έργα του Β' ΚΠΣ ήταν η **ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου** και η **υποθαλάσσια σήραγγα Ακτίου-Πρέβεζας**.
- Στόχος του Β' ΚΠΣ αποτέλεσε και η αξιοποίηση συστημάτων αυτοχρηματοδότησης και ΣΔΙΤ στους οδικούς άξονες.
- Το ΕΠ «Σιδηρόδρομοι» είχε στόχο την αναβάθμιση της διπλής γραμμής Αθήνας-Θεσσαλονίκης (ταχύτητες έως 200χλμ/ώρα). Λόγω της μεγάλης υποεκτίμησης του κόστους του έργου υπήρξε υψηλή απορρόφηση κονδυλίων αλλά σημαντική απόκλιση στην εκτέλεση του φυσικού αντικειμένου.

Ενότητα 4^η Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994-1999)

Ορισμένα έργα του Β' ΚΠΣ δεν ολοκληρώθηκαν ούτε το 2001 (1999+2) και πέρασαν στο Γ' ΚΠΣ.

Με εξαίρεση α) τον αερολιμένα Σπάτων (ολοκλήρωση 14 μήνες νωρίτερα από τη συμβατική ημερομηνία) και β) του Μετρό Αθηνών (εκτός του τμήματος της γραμμής Πεντάγωνο – Κεραμεικός), τα περισσότερα έργα εμφάνισαν καθυστερήσεις, υπερβάσεις Π/Υ και μειωμένη φυσική υλοποίηση.

Οι συνηθέστερες αιτίες καθυστερήσεων αφορούσαν σε:

- Χρονοβόρες διαδικασίες απαλλοτριώσεων
- Χρονοβόρα έγκριση περιβαλλοντικών μελετών
- Χαμηλό βαθμό ωρίμανσης των έργων, έλλειψη μελετών
- Θέματα συντονισμού των ΟΤΑ
- Κατακερματισμό αρμοδιοτήτων σε συναρμόδιους φορείς
- Καθυστερήσεις εκδίκασης προσφυγών στο ΣτΕ

Ενότητα 4^η Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000-2006)

Το Γ' ΚΠΣ χωρίστηκε σε 2 μεγάλες κατηγορίες προγραμμάτων:

- i. Στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, και
- ii. Στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ένα για κάθε μία από τις 13 Περιφέρειες της χώρας).

Τα προγράμματα αφορούν στο δημόσιο τομέα (έργα υποδομών κ.ά.), και σε ιδιώτες (προγράμματα για αγρότες, ανέργους κτλ.).

Οι δράσεις χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΕ):

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
 - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
 - Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού & Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ)
 - Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού Αλιείας (ΧΜΠΑ)
- ...και από το Ταμείο Συνοχής (κυρίως Μεταφορές - Περιβάλλον²⁶).

Ενότητα 4^η Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000-2006)

Το Γ' ΚΠΣ εστίασε στη δημιουργία υπερ-τοπικών μεταφορικών δικτύων διασύνδεσης της Ελλάδας με γειτονικά κράτη και την άρση της περιφερειακότητας της χώρας σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη

Κοινοτικά Κονδύλια για Υποδομές Γ' ΚΠΣ:

Τομέας		Ποσά (€εκ)	Περιγραφή
Μεταφορές		6.820	
1	ΕΠ Οδικοί Άξονες, Λιμένες, Αστική Ανάπτυξη	3.519	ΠΑΘΕ, Εγνατία, Ρίο-Αντίρριο, Μετρό Αθήνας και Θεσσαλονίκης, έργα ασφάλειας ναυσιπλοΐας, Προαστιακός Αθήνας
2	ΕΠ Σιδηρόδρομοι, Αερολιμένες, Αστικές Συγκοινωνίες	1.468	Στόχος η βελτίωση ασφαλείας, η ποσοτική/ποιοτική βελτίωση αστικών & προαστιακών ΜΜΜ, η ανάπτυξη συνδυασμένων μεταφορών.
3	Ταμείο Συνοχής - Μεταφορές	1.833	
Ποιότητα ζωής		2.650	
1	ΕΠ Περιβάλλον	399	~1.400 έργα μικρού Π/Υ, εμπλοκή πολλών φορέων, δύσκολος συντονισμός, τοπικές αντιδράσεις (π.χ. για ΧΥΤΑ)
2	Ταμείο Συνοχής – Περιβάλλον	1.378	
3	ΕΠ Πολιτισμός	481	Άρση περιφερειακών ανισοτήτων στην παροχή πολιτιστικών αγαθών
4	ΕΠ Υγεία - Πρόνοια	392	Εκσυγχρονισμός νοσοκομείων, Ολοκληρωμένο Σύστημα Υγείας (ΟΣΥ)

Ενότητα 4^η Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000-2006)

Το ΕΠ "Σιδηρόδρομοι, Αερολιμένες, Αστικές Συγκοινωνίες" (ΕΠ ΣΑΑΣ) έθεσε ως στόχους...

- την επέκταση & βελτίωση των υπηρεσιών μεταφορών στην Ελλάδα,
- τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας στις μεταφορές,
- την ποσοτική & ποιοτική βελτίωση αστικών & προαστιακών ΜΜΜ
- και την ενοποίηση των διάφορων ΜΜΜ σε δίκτυα μεταφορών.

Οι δράσεις του ΕΠ ΣΑΑΣ εστίασαν και στην αναδιοργάνωση του ΟΣΕ όμως έργα όπως η σηματοδότηση – τηλεδιοίκηση και η αναδιοργάνωση καθυστέρησαν και τελικά πέρασαν στο ΕΣΠΑ.

Σχετικά με την "Αναδιοργάνωση του ΟΣΕ και Εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου ΟΣΕ" θεωρήθηκε ότι ήταν πολλοί και απαιτητικοί οι στόχοι που τέθηκαν και στενά τα χρονικά όρια. Σημειώνεται ότι αν και υπήρξαν 72 παραδοτέα πακέτα για την αναδιοργάνωση του ΟΣΕ κανένα από αυτά δεν χρησιμοποιήθηκε.

Ενότητα 4^η ΕΣΠΑ (2007-2013) (1/4)

Το ΕΣΠΑ 2007-2013 αφορά σε μικρότερο πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (9) σε σχέση με το Γ' ΚΠΣ γεγονός που οδηγεί σε πιο ευέλικτο σχήμα διαχείρισης:

- ΕΠ Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη
- ΕΠ Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας
- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα
- ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση
- ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
- ΕΠ Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
- ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση
- ΕΠ Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής
- ΕΠ Εθνικό Αποθεματικό Απρόβλεπτων

Ενότητα 4^η ΕΣΠΑ (2007-2013) (2/4)

Βάσει του ΕΣΠΑ 2007-2013 η Ελλάδα χωρίστηκε σε χωρικές ενότητες με 5 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ):

- ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης
- ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων
- ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
- ΠΕΠ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου
- ΠΕΠ Αττικής

Τα ΠΕΠ στις Περιφέρειες καλύπτουν παρεμβάσεις που αφορούν:

- Κοινωνικές υποδομές
- Υγεία - Κοινωνική Αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων κτλ)
- Πολιτισμό (ενίσχυση πολιτιστικής κληρονομιάς)
- Έργα προσπελασιμότητας & περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας
- Βιώσιμη αστική και ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη

Ενότητα 4^η ΕΣΠΑ (2007-2013) (3/4)

Διακρατικά Προγράμματα:

- Μεσογειακός χώρος (συγχώνευση INTERREG ARCHIMED - MEDOCC)
- Χώρος ΝΑ Ευρώπης (διάσπαση CADSES σε βόρεια-νότια ζώνη)

Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα INTERREG IV C

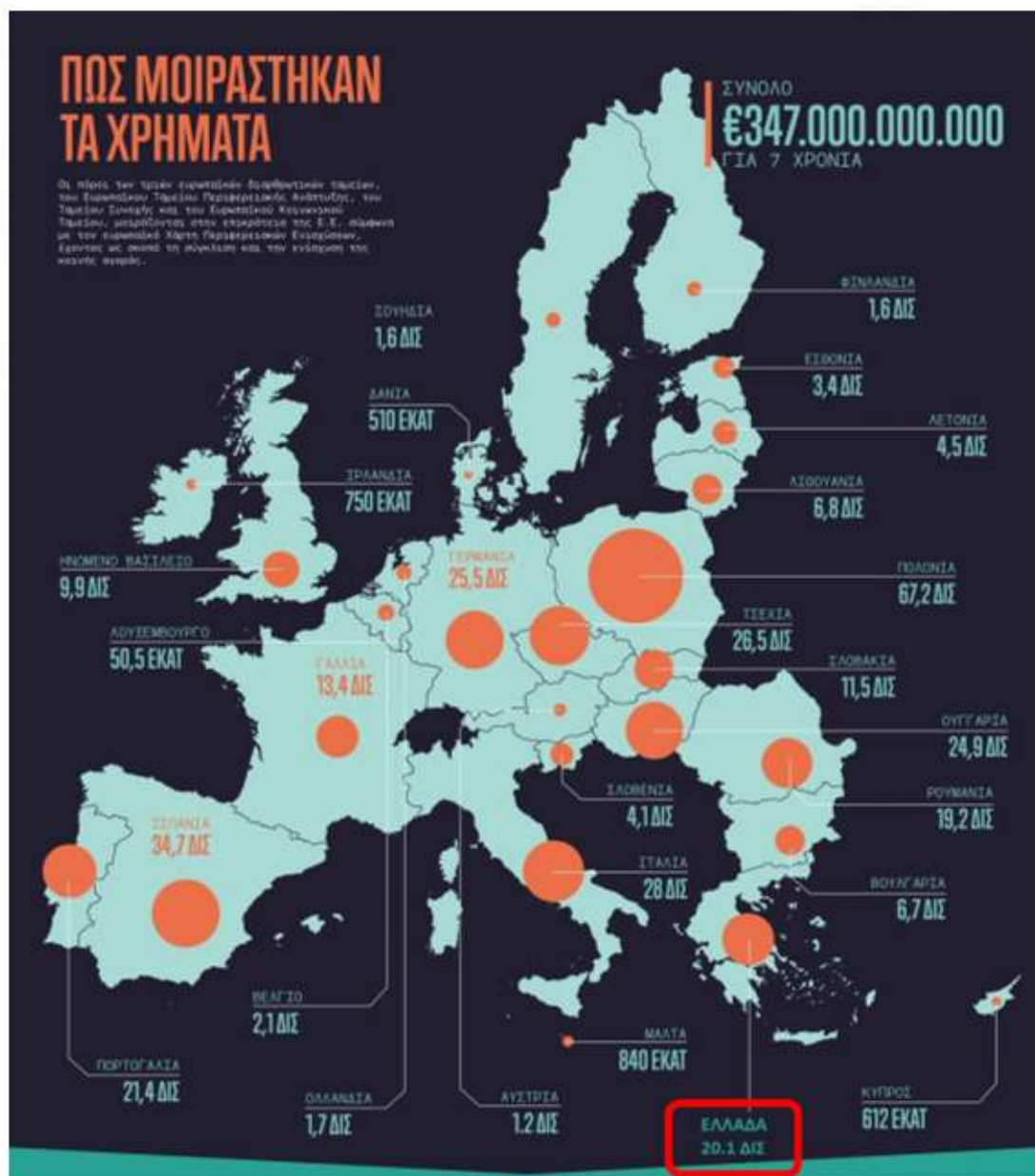
- └ Στρατηγικός στόχος (ΣΣ): βελτίωση διαπεριφερειακής συνεργασίας

Δίκτυα INTERACT , ESPON και URBACT

- └ ΣΣ Interact: ορθή διακυβέρνηση των κοινοτικών προγραμμάτων
- └ ΣΣ ESPON: εδαφική συνοχή και αρμονική ανάπτυξη στην ΕΕ
- └ ΣΣ Urbact: βελτίωση αποτελεσματικότητας και κοινή αντίληψη της ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης

Κοινοτικές Πρωτοβουλίες:

- └ JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions),
- └ JEREMIE (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises),
- └ JESSICA (Joint European Support 4 Sustainable Investment in City Areas),
- └ Regions for Economic Change

Πως μοιράστηκαν τα Χρήματα

Οι πόροι των τριών ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, μοιράζονται στην επικράτεια της Ε.Ε. σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, έχοντας ως σκοπό τη σύγκλιση και την ενίσχυση της κοινής αγοράς.

Κύριες Προτεραιότητες Χρηματοδότησης

- i. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας & εξωστρέφειας επιχειρήσεων (κυρίως ΜΜΕ) και καινοτομίας στην επιχειρηματικότητα.
- ii. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού – ενεργή κοινωνική ενσωμάτωση
- iii. Προστασία περιβάλλοντος – μετάβαση σε βιώσιμη οικονομία
- iv. Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών για επίτευξη οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης
- v. Βελτίωση θεσμικής επάρκειας και αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης και της **Τοπικής Αυτοδιοίκησης**

Θεματικοί Στόχοι

1. Ενίσχυση έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας
2. Βελτίωση πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) καθώς και της χρήσης και της ποιότητας τους.
3. Βελτίωση ανταγωνιστικότητας ΜΜΕ
4. Υποστήριξη μετάβασης σε οικονομία χαμηλών εκπομπών CO²
5. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, δημιουργία μηχανισμού μελέτης επιπτώσεων και διαμόρφωση πολιτικών αντιμετώπισης
6. Προστασία περιβάλλοντος και βιώσιμη χρήση φυσικών πόρων
7. Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και μεταφορικών υποδομών
8. Προώθηση βιώσιμης απασχόλησης
9. Προώθηση κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση
11. Ενίσχυση αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης & **TA**

Επιχειρησιακά Προγράμματα

1. Τομεακά Προγράμματα

- i. ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία»
- ii. ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη»
- iii. ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση»
- iv. ΕΠ «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα»
- v. Τεχνική Βοήθεια
- vi. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
- vii. ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας

2. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Δεκατρία (13) πολυτομεακά και πολυταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μια από τις ελληνικές Περιφέρειες

Στρατηγικοί στόχοι ΕΣΠΑ 2021-2027

- i. Σημαντική μείωση περιττής διοικητικής επιβάρυνσης.
- ii. Αύξηση ευελιξίας των στόχων και των πόρων των προγραμμάτων βάσει των μεταβολών και των περιστάσεων
- iii. Αποτελεσματικότερη ευθυγράμμιση των προγραμμάτων με τις προτεραιότητες της ΕΕ

Θεματικοί στόχοι ΕΣΠΑ 2021-2027

- i. Εξυπνότερη Ευρώπη μέσω καινοτομίας και ψηφιοποίησης
- ii. Πιο πράσινη Ευρώπη με επενδύσεις σε ενεργειακή μετάβαση, ΑΠΕ και καταπολέμηση κλιματικής αλλαγής
- iii. Πιο συνδεδεμένη Ευρώπη με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών
- iv. Πιο κοινωνική Ευρώπη σε απασχόληση, εκπαίδευση, υγεία
- v. Ευρώπη κοντά στους πολίτες με δράσεις **τοπικής ανάπτυξης**

Οικονομικές/Πολιτικές προτεραιότητες ΕΣΠΑ 2021-2027

- Αύξηση επενδύσεων και εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ
- Κίνητρα για ενίσχυση της καινοτομίας
- Προώθηση τεχνολογίας αιχμής και ψηφιοποίησης
- Ενίσχυση απασχόλησης και περιορισμός της παραοικονομίας
- Επένδυση στην εκπαίδευση και στη γνώση - εκσυγχρονισμός
- Ενίσχυση της έρευνας και άρση αγκυλώσεων στα πανεπιστήμια
- Αναβάθμιση συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης
- Διεύρυνση ψηφιακής μεταρρύθμισης στο δημόσιο
- Αναδιάρθρωση συστήματος υγείας
- Υποστήριξη ευάλωτων νοικοκυριών
- Νέοι περιβαλλοντικοί στόχοι, στροφή σε ΑΠΕ - απολιγνιτοποίηση
- Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων
- Αύξηση του μεγέθους των ΜΜΕ – ανάπτυξη εξωστρέφειας

Η «αρχιτεκτονική» του ΕΣΠΑ 2021-2027

– Τομεακά Προγράμματα (9)

1) ανταγωνιστικότητα, 2) ψηφιακός μετασχηματισμός, 3) περιβάλλον & κλιματική αλλαγή, 4) μεταφορές, 5) ανθρώπινο δυναμικό & κοινωνική συνοχή, 6) πολιτική προστασία, 7) τεχνική βοήθεια & υποστήριξη δικαιούχων, 8) δίκαιη μετάβαση και 9) αλιεία, υδατοκαλλιέργεια & θάλασσα.

– Περιφερειακά Προγράμματα (ΠεΠ)

Δεκατρία πολυτομεακά και πολυταμειακά ΠεΠ, ένα για κάθε Περιφέρεια.

– Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (INTERREG)

- └ Interreg VI-A: Greece-Bulgaria, Greece-Italy & Greece-Cyprus (3)
- └ Interreg VI-A IPA III CBC: Greece-Albania & Greece-Rep of Nor. Macedonia (2)
- └ Interreg VI-B: Euro Medditeranean 2021-2027 (Euro Med) (1)
- └ Interreg VI-B: Adriatic-Ionian, Interreg NEXT MED & Interreg NEXT Black Sea (3)
- └ Interreg VI-C: Interreg Europe & Interact (2)
- └ Urbact IV (1)
- └ ESPON 2030 Cooperation Programme (1)

Οι Βασικές αλλαγές του ΕΣΠΑ 2021-2027

1. Προγράμματα

- i. Προβλέπονται 3 νέα Προγράμματα
 - └ Πρόγραμμα για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό
 - └ Πρόγραμμα για την Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (ΔΑΜ)
 - └ Πρόγραμμα για την Πολιτική Προστασία
- ii. Δημιουργία διακριτού άξονα για την διοικητική ικανότητα των φορέων υλοποίησης (capacity building)
- iii. Το ΕΠ «Υποδομές μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» χωρίζεται σε
 - α) μεταφορές και
 - β) περιβάλλον και κλιματική αλλαγή
- iv. Ένας στόχος πολιτικής αφορά αποκλειστικά σε Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις

Οι Βασικές αλλαγές του ΕΣΠΑ 2021-2027

2. Εξειδίκευση προγραμμάτων – προγραμματισμός προσκλήσεων
 - i. Δεν απαιτείται έγκριση από την Επιτροπή Παρακολούθησης
 - ii. Η Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ) δημοσιεύει χρονοδιάγραμμα προγραμματισμένων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και το επικαιροποιεί τρεις τουλάχιστον φορές ανά έτος
3. Επιλογή και υλοποίηση πράξεων
 - i. Δεν απαιτείται από τη ΔΑ να εξασφαλίζει πριν την ένταξη ότι ο Δικαιούχος διαθέτει διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα (επάρκεια δικαιούχου)
 - ii. Η ΔΑ κατά την επιλογή των πράξεων ελέγχει ότι ο δικαιούχος διαθέτει επαρκείς πόρους και μηχανισμούς για την κάλυψη των δαπανών συντήρησης και λειτουργίας. Ο εν λόγω όρος αφορά πράξεις επενδύσεων σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις με σκοπό τη διασφάλιση της οικονομικής τους βιωσιμότητας⁶⁹.

Οι Βασικές αλλαγές του ΕΣΠΑ 2021-2027

4. Πληρωμές σε δικαιούχους

- i. Το ποσό που καταβάλλεται στους Δικαιούχους δεν υπόκειται σε
 - └ παρακράτηση λόγω οφειλών στο Δημόσιο ή/και σε ασφαλιστικούς οργανισμούς ή/και
 - └ κατάσχεση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων
- ii. Οι πληρωμές στους Δικαιούχους καταβάλλονται μόνο με την υποχρεωτική προσκόμιση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, σύμφωνα με τις γενικά ισχύουσες διατάξεις (χωρίς τον όρο της παρακράτησης – σημείο i)
- iii. Δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για την πληρωμή πράξεων μέχρι του ποσού των €10.000.

Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση

- Στη δράση 1.3. «Ψηφιοποίηση και Παραγωγική Αξιοποίηση Δεδομένων με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών Πληροφορικής» προβλέπεται η ενέργεια 1.3.1 Ψηφιακός μετασχηματισμός των ΟΤΑ.
- Σημαντική προτεραιότητα της νέας ψηφιακής στρατηγικής είναι ο μετασχηματισμός όλων των δήμων της χώρας σε έξυπνους και βιώσιμους.
- Οι ψηφιακές λύσεις που υποστηρίζονται είναι σημαντικές για την παροχή καινοτόμων και ποιοτικών υπηρεσιών όπως α) η έξυπνη αστική κινητικότητα, β) η ενεργειακή απόδοση, γ) η βελτίωση της ποιότητας ζωής, δ) οι ψηφιακές δημοτικές υπηρεσίες και ε) η πολιτοκεντρική διακυβέρνηση.

Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή

– Δράσεις που αφορούν άμεσα ή έμμεσα τους ΟΤΑ

- └ Τομέας στερεών αποβλήτων: σταθμοί μεταφόρτωσης, μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων, μονάδες ανακύκλωσης κ.ά.
- └ Τομέας ύδρευσης – αποχέτευσης
- └ Τομέας αστικών λυμάτων
- └ Αντιπλημμυρικά έργα – πολιτική προστασία
- └ Έργα ενεργειακής αποδοτικότητας: αναβάθμιση κτιρίων, ΑΠΕ κ.ά.
- └ Λοιπές περιβαλλοντικές δράσεις π.χ. το «Εξοικονομώ»

– Πρόγραμμα GR-eco Islands

Στηρίζεται από τον Κλιματικό Νόμο (ν.4936/2022) και επικεντρώνεται στην ολοκληρωμένη μετάβαση των νησιών (με έμφαση σε αυτά με το μικρότερο πληθυσμό, απομακρυσμένα ή/και χωρίς ηλεκτρική διασύνδεση με το ηπειρωτικό σύστημα) προς την κλιματική ουδετερότητα με παράλληλη τόνωση των τοπικών οικονομιών.

Μεταφορές

– Στρατηγικοί στόχοι

- └ Ανάπτυξη – αναβάθμιση των αστικών μέσων μεταφοράς:
 - └ επεκτάσεις και νέες γραμμές μετρό,
 - └ αναδιοργάνωση αστικών μεταφορών κ.ά.
- └ Υποδομές κεντρικού Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ):
 - └ ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ/Π,
 - └ ανάπτυξη προαστιακών/υπεραστικών σιδηροδρομικών συνδέσεων,
 - └ ολοκλήρωση του Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου (ΔΟΔ),
 - └ στρατηγικές παρεμβάσεις σε μεγάλες νησιωτικές Περιφέρειες κ.ά.
- └ Προώθηση συνδυασμένων μεταφορών:
 - └ σιδηροδρομικές και οδικές συνδέσεις με λιμάνια, αεροδρόμια και ΒΙΠΕ.
- └ Διασφάλιση προσβασιμότητας και ενίσχυση συνδεσιμότητας νησιών:
 - └ βελτίωση λιμενικών και αερολιμενικών υποδομών,
 - └ ανάπτυξη «πράσινου» ακτοπλοϊκού δικτύου κ.ά.
- └ Βελτίωση ασφάλειας μεταφορών:
 - └ σύγχρονα συστήματα διαχείρισης κυκλοφορίας και οδικής ασφάλειας

Πολιτική Προστασία

- Έμφαση στην υλοποίηση των παρακάτω προτεραιοτήτων:
 - ⌞ Δημιουργία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος διαχείρισης κινδύνων και πρόληψης καταστροφών
 - ⌞ Αναβάθμιση εξοπλισμού για την πρόγνωση & τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με ακραία καιρικά φαινόμενα
 - ⌞ Αναβάθμιση εξοπλισμού για την πρόγνωση & τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με πυρκαγιές και πλημμύρες
 - ⌞ Αναβάθμιση εξοπλισμού για την πρόγνωση & τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινη δραστηριότητα
 - ⌞ Αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Πολιτικής Προστασίας
 - ⌞ Ευαισθητοποίηση πληθυσμού για τη διαχείριση των κινδύνων

Ενότητα 4^η Αξιοποίηση ΕΣΠΑ από τους ΟΤΑ

Οι ΟΤΑ προκειμένου να αξιοποιήσουν το νέο ΕΣΠΑ, θα πρέπει να ακολουθήσουν μια σειρά διαδικασιών:

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση αιρετών-στελεχών και ορισμός αρμόδιων υπηρεσιών
- Παρακολούθηση της εξειδίκευσης των Τομεακών και των Περιφερειακών Προγραμμάτων
- Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων – Επιχειρησιακό Σχέδιο
- Αξιολόγηση δυνατοτήτων και επιλογή έργων και δράσεων
- Εκπόνηση μελετών και εκθέσεων ωρίμανσης έργων
- Παρακολούθηση προσκλήσεων Προγραμμάτων
- Υποβολή προτάσεων στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή
- Παρακολούθηση διαδικασιών αξιολόγησης και ένταξης δράσεων
- Υλοποίηση έργων και δράσεων

Ενότητα 5^η Χρηματοδοτικά Εργαλεία και ΤΑ

Η περίοδος μετά την οικονομική ύφεση και την πανδημία χαρακτηρίζεται από πολλαπλά αναπτυξιακά προγράμματα χρηματοδότησης τα οποία στοχεύουν στην υλοποίηση νέων επενδυτικών σχεδίων από τους ΟΤΑ. Τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία συμβάλλουν στην εξεύρεση επιπλέον των παραδοσιακών πόρων (επιχορηγήσεις, τακτικά έσοδα κτλ) και αποτελούν καθοριστικό παράγοντα στην ολοκλήρωση των δράσεων των ΟΤΑ.

Σημαντικότερες πηγές χρηματοδότησης-χρηματοδοτικά εργαλεία:

- Οι Συμπράξεις Δημοσίου – Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ).
- Η χρονομίσθωση και η χρηματοδοτική μίσθωση (Leasing).
- Η αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας.
- Τα δημοτικά ομόλογα
- Το Ταμείο Ανάκαμψης

Ενότητα 5^η Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα (1/9)

Οι συμπράξεις Δημοσίου – Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ – PPP, Public Private Partnerships) είναι συμβάσεις, συνήθως μακροχρόνιες, με σκοπό την εκτέλεση έργων ή/και την παροχή υπηρεσιών.

Μέσω των ΣΔΙΤ επιτυγχάνεται απελευθέρωση πόρων από τους Π/Υ των ΟΤΑ.

Στις ΣΔΙΤ οι ρόλοι Δημόσιου-Ιδιωτών είναι σαφώς ορισμένοι με στόχο...

- Να αξιοποιείται η τεχνογνωσία και η αποτελεσματικότητα του ιδιωτικού τομέα.
- Το Δημόσιο να διατηρεί ισχυρό ρυθμιστικό και εποπτικό ρόλο.
- Να κατασκευάζονται ποιοτικά έργα και ταυτόχρονα να παρέχονται υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους πολίτες/χρήστες των έργων.
- Να αποτελούν σημαντικό αναπτυξιακό εργαλείο μοχλεύοντας ιδιωτικούς πόρους για υλοποίηση αναπτυξιακών έργων.

Οι σημαντικότεροι λόγοι ανάπτυξης και εφαρμογής ΣΔΙΤ είναι:

i. Δημοσιονομικοί

- Σημαντικός περιορισμός δημόσιων δαπανών
- Ουσιαστική προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων για την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων
- Αξιοποίηση δημόσιων πόρων σε άλλες δράσεις

ii. Οι συνέργειες

- Συνέργειες λόγω συνεργασίας δημοσίου-ιδιωτικού τομέα για το σχεδιασμό, κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία ενός σχεδίου

iii. Η ευθύνη σε βάθος χρόνου

- Ο ιδιωτικός τομέας από απλό ανάδοχο κατασκευής ενός έργου μετατρέπεται σε μακροχρόνιο συνεπενδυτή
- Η ευθύνη του ιδιωτικού τομέα διατηρείται σε βάθος χρόνου και, συνήθως, για όλη τη διάρκεια της σύμβασης.

Σημαντικότερα πεδία εφαρμογής των ΣΔΙΤ και ρόλος ιδιώτη:

Πεδία Εφαρμογής
Μελέτη και Κατασκευή χώρων στάθμευσης
Μελέτη και κατασκευή επιχειρηματικών-εμπορικών κέντρων & εμπορευματικών σταθμών
Δημιουργία βιομηχανικών-βιοτεχνικών-τεχνολογικών πάρκων
Δημιουργία ενεργειακών υποδομών
Ανάπτυξη και δημιουργία αθλητικών, πολιτιστικών, εκθεσιακών, συνεδριακών και εκπαιδευτικών χώρων
Ενίσχυση συμβατικού και εναλλακτικού τουρισμού (ιαματικός, χειμερινός-ορεινός, θερινός, θεματικός κ.λπ.)
Κατασκευή και λειτουργία χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής
Υδρευση-αποχέτευση-απόβλητα
Αστική-οικιστική ανάπτυξη, ανάπλαση & υποδομές
Μεταφορές-τηλεπικοινωνίες
Υποδομές πρωτογενούς τομέα
Δημοτικές-κοινωνικές υποδομές & υπηρεσίες
Αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ

Πεδία δυνατότητας συμμετοχής ιδιώτη
Σχεδιασμός επένδυσης με βάση συγκεκριμένες σύνθετες προδιαγραφές
Κατασκευαστικές εργασίες μεγάλης εμβέλειας, είτε με τη μορφή κατασκευής νέων κτιριακών εγκαταστάσεων είτε της ανακαίνισης μεμονωμένων ή ομάδων εγκαταστάσεων μιας συγκεκριμένης περιοχής
Συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων ή/και συντήρηση εξοπλισμού κτιρίου
Παροχή υπηρεσιών εστίασης
Παροχή υπηρεσιών στάθμευσης αυτοκινήτων
Συντήρηση περιβάλλοντος χώρου κτιρίων
Ασφάλεια
Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας

Η Διυπουργική Επιτροπή Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΔΕΣΔΙΤ) είναι το συλλογικό κυβερνητικό όργανο που αποφασίζει για έργα ΣΔΙΤ. Στη ΔΕΣΔΙΤ συμμετέχουν:

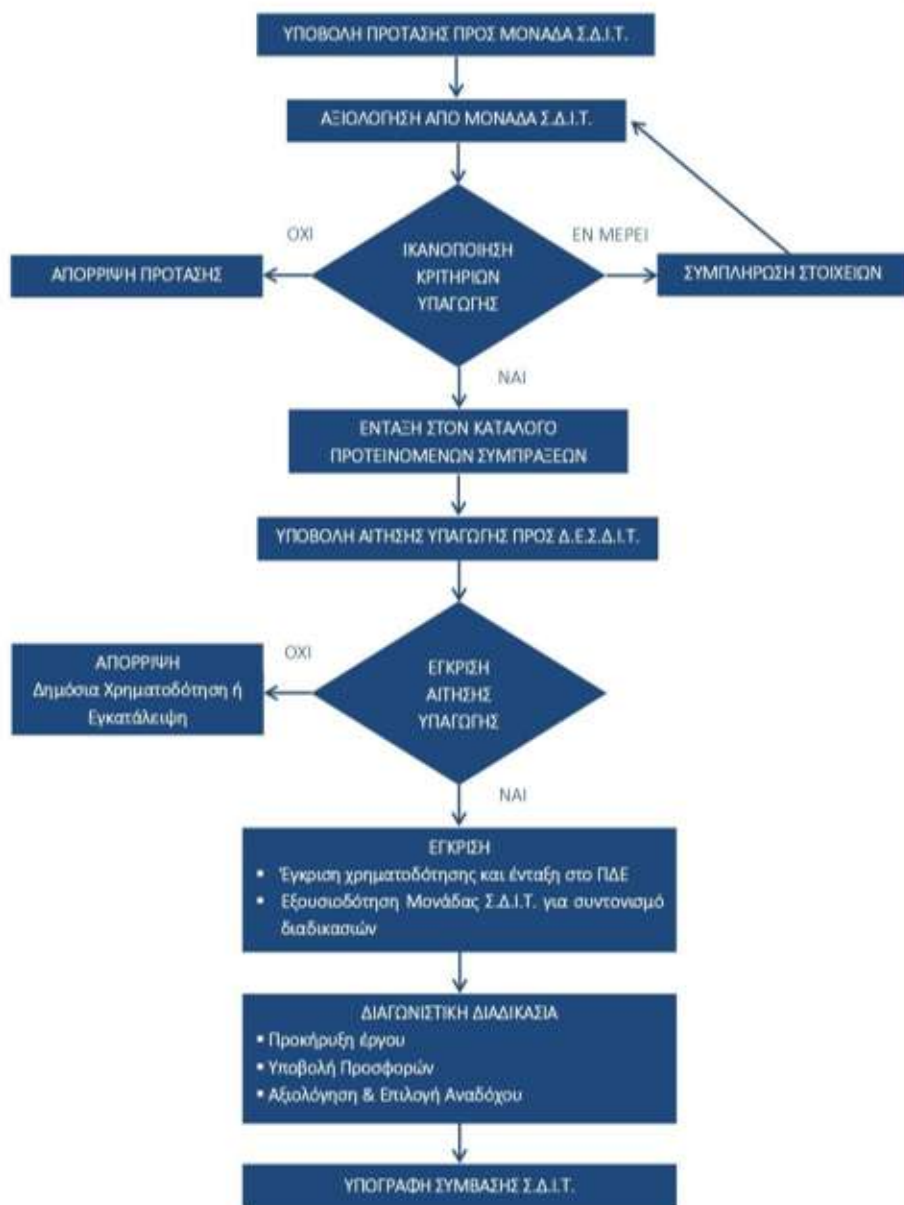
Τακτικά μέλη:

- Υπουργός που εποπτεύει τη Μονάδα ΣΔΙΤ(Πρόεδρος)
- Υπουργός Ανάπτυξης
- Υπουργός Περιβάλλοντος & Ενέργειας
- Υπουργός Υποδομών & Μεταφορών
- Υπουργός Επικρατείας

Έκτακτα μέλη:

Ο Υπουργός ή οι Υπουργοί που εποπτεύουν καθέναν από τους Δημόσιους Φορείς οι οποίοι προβλέπεται να συμμετάσχουν στη Σύμπραξη ή και να συμβληθούν στη Σύμβαση Σύμπραξης.

Ενότητα 5^η Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα (5/9)

Οι δημόσιοι φορείς υποβάλλουν προς τη Μονάδα ΣΔΙΤ (ΜΣΔΙΤ) πρόταση με τα παρακάτω:

- Λ Αναλυτική περιγραφή του έργου
- Λ Ενδεικτικό Π/Υ & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
- Λ Προτεινόμενη μορφή σύμπραξης (είσπραξη τελών από χρήστες, χρηματική συμμετοχή Δημοσίου κ.ά)
- Λ Έλεγχο βιωσιμότητας έργου που θα αιτιολογεί την επιλογή ΣΔΙΤ vs. Δημόσια χρηματοδότηση
- Λ Λοιπά θέματα (νομικά, περιβαλλοντικά κ.ά.)

Τα παραπάνω στοιχειοθετούν τη χρηματοδότηση, τη βιωσιμότητα και τη διάρκεια ζωής του έργου.

Βήματα διαδικασίας υπαγωγής ενός έργου σε ΣΔΙΤ:

- Αξιολόγηση πρότασης από ΜΣΔΙΤ
- Αν εγκριθεί → Κατάλογο Προτεινόμενων Συμπράξεων
- Ο φορέας καταθέτει εντός 2 μηνών στην ΔΕΣΔΙΤ αίτηση Υπαγωγής
- Η ΜΣΔΙΤ παρουσιάζει στη ΔΕΣΔΙΤ αιτιολογική έκθεση
- Η ΔΕΣΔΙΤ εγκρίνει ή απορρίπτει την εισήγηση
- Μετά από θετική απόφαση η ΜΣΔΙΤ συντονίζει τις διαδικασίες επιλογής ιδιωτικού φορέα που θα συμμετάσχει στη Σύμπραξη.

Ενότητα 5^η Συμπράξεις Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα (6/9)

ΣΔΙΤ συμβατικού ή θεσμοθετημένου τύπου:

- i. ΣΔΙΤ καθαρά συμβατικού τύπου: σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα η οποία βασίζεται αποκλειστικά στις συμβατικές υποχρεώσεις με τις οποίες ανατίθενται καθήκοντα στον ιδιώτη εταίρο.
- ii. ΣΔΙΤ θεσμοθετημένου τύπου: συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο ενός άλλου φορέα ο οποίος ελέγχεται από κοινού. Αποστολή του η εκτέλεση ενός έργου προς όφελος του κοινού.

Λοιποί τύποι συμβάσεων ΣΔΙΤ (κυρίως ως προς το ρόλο του ιδιώτη):

Τύπος σύμβασης		Περιγραφή Σύμβασης ΣΔΙΤ
BOO	Build – Own - Operate	Κατασκευή, κατοχή και λειτουργία μίας υποδομής
BOT	Build – Operate - Transfer	Κατασκευή, λειτουργία και μεταβίβαση μίας υποδομής
BOOT	Build – Own – Operate - Transfer	Κατασκευή, κατοχή, λειτουργία και μεταβίβαση μίας υποδομής
DBFO	Design – Build – Finance - Operate	Μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση & λειτουργία μίας υποδομής
DBOM	Design – Build – Operate - Maintenance	Μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση & συντήρηση μίας υποδομής
LRO	Lease – Rehabilitate – Operate	Μίσθωση, αποκατάσταση και λειτουργία μίας υποδομής
PFI	Private Finance Initiative	Ιδιώτης παράγει και το Δημόσιο αγοράζει
BOLT	Build-Own-Lease-Transfer	Κατασκευή, κατοχή, μίσθωση & μεταβίβαση μιας υποδομής

Ενότητα 5^η Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα (7/9)

Ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ:

Είναι τα έργα/υπηρεσίες στα οποία πέρα από τη χρηματοδότηση, το σχεδιασμό, την κατασκευή και τη συντήρησή τους, ιδιωτικοί φορείς αναλαμβάνουν και την εκμετάλλευσή τους.

Μέσω της είσπραξης τελών οι ιδιωτικοί φορείς αποπληρώνουν την αρχική χρηματοδότηση και προσδοκούν στην εξασφάλιση κέρδους. Στην περίπτωση αυτή, οι ιδιωτικοί φορείς αναλαμβάνουν εκτός του κινδύνου χρηματοδότησης & κατασκευής και τον κίνδυνο της ζήτησης.

Μη ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ:

Είναι κοινωνικού χαρακτήρα υποδομές/υπηρεσίες που παρέχει δωρεάν το κράτος στους πολίτες (π.χ. σχολεία). Οι ιδιώτες εξοφλούνται από το κράτος και αναλαμβάνουν τους κινδύνους χρηματοδότησης και κατασκευής, όχι όμως της ζήτησης. Επίσης αναλαμβάνουν τη διαχείριση & συντήρηση της υποδομής/υπηρεσίας, ώστε να είναι διαθέσιμη για όσο χρόνο ορίζει η σύμβαση σύμπραξης.

ΣΔΙΤ - Ρόλος και Υποχρεώσεις των ΟΤΑ:

- Ορισμός Υπεύθυνου Έργου και Υπεύθυνου Επικοινωνίας
- Παρακολούθηση των συμβατικών υποχρεώσεων εκτέλεσης του έργου
 - ⌞ Η εκτέλεση της Σύμβασης παρακολουθείται από Επιτροπή και τον Υπεύθυνο Έργου του δήμου από τους οποίους ο Ανάδοχος λαμβάνει οδηγίες.
- Τήρηση ενημερωμένου αρχείου εργασιών με στοιχεία:
 - ⌞ Εξέλιξης εργασιών του έργου
 - ⌞ Σχετικά με το φυσικό αντικείμενο και τα τεχνικά στοιχεία του έργου
 - ⌞ Σχετικά με το οικονομικό αντικείμενο του έργου
- Ενημέρωση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων σχετικά με:
 - ⌞ Τη σύμβαση και τα πρακτικά αξιολόγησης και παραλαβής του έργου
 - ⌞ Τα τεύχη προκήρυξης & τα πρακτικά αξιολόγησης των προσφορών για το έργο
 - ⌞ Τα παραδοτέα του αναδόχου
 - ⌞ Το τεχνικό δελτίο κ.ά.
- Τήρηση των κανόνων δημοσιότητας και αναφορών του έργου

Ενότητα 5^η Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα (9/9)

Σημεία κριτικής των ΣΔΙΤ στην Ελλάδα:

- Πολυπλοκότητα υλοποίησης κυρίως λόγω του σύνθετου θεσμικού πλαισίου και του πλέγματος των απαιτούμενων συμβάσεων.
- Υψηλό κόστος υλοποίησης των συμπράξεων
 - ⌊ Υψηλό κόστος λόγω πολυπλοκότητας σε σχέση με μία συμβατική επένδυση το οποίο όμως δεν σημαίνει απαραίτητα υψηλότερο συνολικό κόστος επένδυσης.
- Υψηλό κόστος δανεισμού
 - ⌊ Ο ιδιωτικός τομέας, συνήθως, δανείζεται ακριβότερα από το δημόσιο το οποίο όμως δεν σημαίνει απαραίτητα και υψηλότερο συνολικό κόστος επένδυσης
- Ελλιπής παρακολούθηση/διαχείριση των ΣΔΙΤ που μπορεί να οφείλεται σε έλλειψη τεχνογνωσίας ή σε ακατάλληλους ελεγκτικούς μηχανισμούς
- Έλλειψη ανταγωνισμού στη διεκδίκηση της εισόδου ιδιωτών σε μία ΣΔΙΤ
- Καταγγελίες για συμπράξεις όπου όροι, κυρίως οι οικονομικοί, δεν είναι οι βέλτιστοι για το δημόσιο συμφέρον.
- Καταγγελίες για συμπράξεις μετά από εσκεμμένη υποβάθμιση υποδομών

Ενότητα 5^η Μίσθωση - Leasing (1/3)

Με τη σύμβαση της μίσθωσης πράγματος ο εκμισθωτής έχει υποχρέωση να παραχωρήσει στο μισθωτή τη χρήση του πράγματος για όσο χρόνο διαρκεί η σύμβαση και ο μισθωτής να καταβάλει το συμφωνημένο μίσθωμα (Αστικός Κώδικας, αρ. 574).

Εναλλακτικά:

Ο ιδιοκτήτης ενός στοιχείου ενεργητικού (εκμισθωτής), το ενοικιάζει (εκμισθώνει) σε κάποιον χρήστη (μισθωτή) με αντάλλαγμα πληρωμή (μίσθωμα), η οποία καθορίζεται από τη μεταξύ τους σύμβαση.

Οι μισθώσεις διακρίνονται σε λειτουργικές (Operating leasing) και χρηματοδοτικές (Capital or Financial leasing).

Το leasing είναι μέσο χρηματοδότησης για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων χωρίς την άμεση συνολική εκταμίευση της αξίας του παγίου από τη μισθώτρια επιχείρηση.

Στη λήξη της σύμβασης υπάρχει δυνατότητα εξαγοράς του παγίου.₅₇

Ενότητα 5^η Μίσθωση - Leasing (2/3)

Πώληση και Επαναμίσθωση (Sale and Lease Back):

- Σύμβαση με την οποία η εταιρία leasing αγοράζει το πάγιο από τον πελάτη και το εκμισθώνει πάλι σε αυτόν.
- Διαφορά με απλό leasing: στο SLB προμηθευτής & μισθωτής ταυτίζονται.
- Βελτίωση ρευστότητας επιχείρησης καθώς αποδεσμεύονται (?) κεφάλαια υφιστάμενων επενδύσεων με ταυτόχρονη συνέχιση χρήσης του παγίου.

Ενότητα 5^η Μίσθωση - Leasing (3/3)

Διασυνοριακή Μίσθωση (Cross-border Leasing)

- Ο προς μίσθωση εξοπλισμός αγοράζεται από εταιρία leasing του εξωτερικού, εκμισθώνεται σε ελληνική εταιρία leasing, η οποία στη συνέχεια τον εκμισθώνει σε εγκατεστημένο στην Ελλάδα μισθωτή.

Μίσθωση μέσω προμηθευτή (Vendor Leasing)

- Πρόκειται για τη συνεργασία μεταξύ ενός προμηθευτή (Vendor) και μιας εταιρίας μισθώσεων, η οποία παρέχει έμμεση χρηματοδότηση των πωλήσεων του προμηθευτή και έχει ως σκοπό τη προώθηση των πωλήσεων και των δύο μερών.

Μοχλευμένη Μίσθωση (Leveraged Leasing)

- Ο εκμισθωτής δανείζεται ένα τμήμα των χρημάτων που απαιτούνται για την αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου (συνήθως αφορά αγορά παγίων μεγάλης αξίας π.χ. αεροσκάφη κ.ά. ή μεγάλο αριθμό παγίων με συμβάσεις μικρής διάρκειας π.χ. E.I.X.). Εμπλοκή τριών μερών.

Γενικά, στο Leasing μεταφέρονται οι κίνδυνοι και τα οφέλη από τον εκμισθωτή στο μισθωτή χωρίς να μεταβιβάζεται η ιδιοκτησία του παγίου⁵⁹.

Ενότητα 5^η Leasing στην ΤΑ

Η σύναψη σύμβασης Leasing από φορείς του Δημοσίου θεωρείται προμήθεια με συνέπεια την υπαγωγή αυτών των συμβάσεων στις διατάξεις περί προμηθειών του δημόσιου τομέα και των ΟΤΑ.

Σημαντικότερα πλεονεκτήματα χρήσης Leasing από τους ΟΤΑ:

- Εξοικονόμηση κεφαλαίων λόγω της κάλυψης του κόστους της επένδυσης χωρίς σημαντική εκταμίευση ιδίων κεφαλαίων.
- Τα αναλυτικά προγράμματα αποπληρωμής βοηθούν τους ΟΤΑ στην κατάρτιση και εκτέλεση των Π/Υ.
- Δυνατότητα χρήσης εξοπλισμού τελευταίας τεχνολογίας
- Ευελιξία στο πρόγραμμα αποπληρωμής τόσο κατά την υπογραφή της σύμβασης όσο και κατά τη διάρκεια της περιόδου αποπληρωμής.

Συνήθως οι ΟΤΑ συνάπτουν συμβάσεις Leasing μέσω των δημοτικών επιχειρήσεων τους λόγω φορολογικών κινήτρων και απαλλαγών.

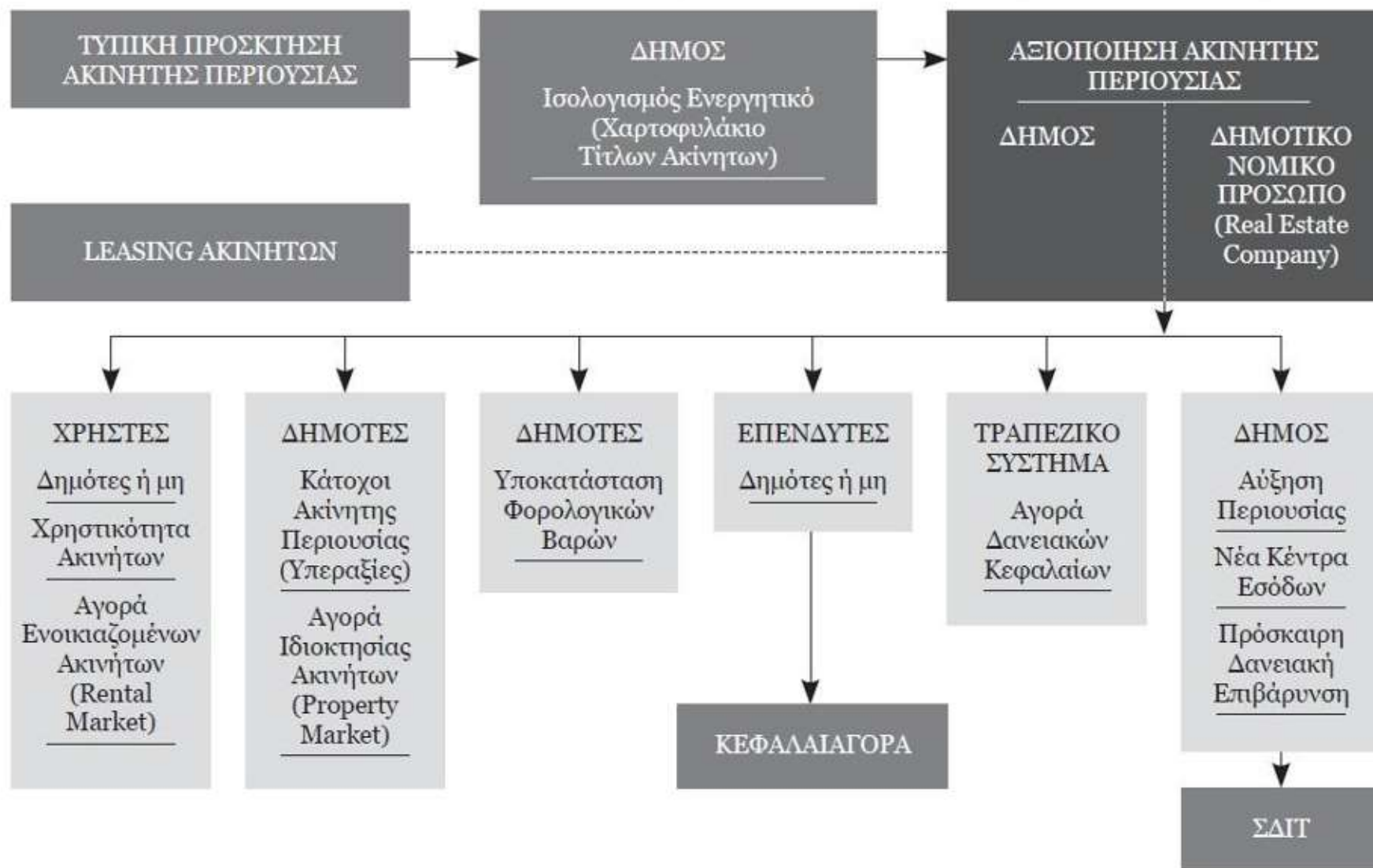
Σημαντικότερα μειονεκτήματα του Leasing είναι α) η «μη ιδιοκτησία» του παγίου και β) το σχετικά υψηλότερο κόστος κτήσης του παγίου⁶⁰

Ενότητα 5^η Αξιοποίηση Ακίνητης Περιουσίας των ΟΤΑ

Η ακίνητη περιουσία των Δήμων και των Περιφερειών είναι το σύνολο των ακίνητων πραγμάτων που τους ανήκουν κατά κυριότητα. Η περιουσία αυτή διακρίνεται:

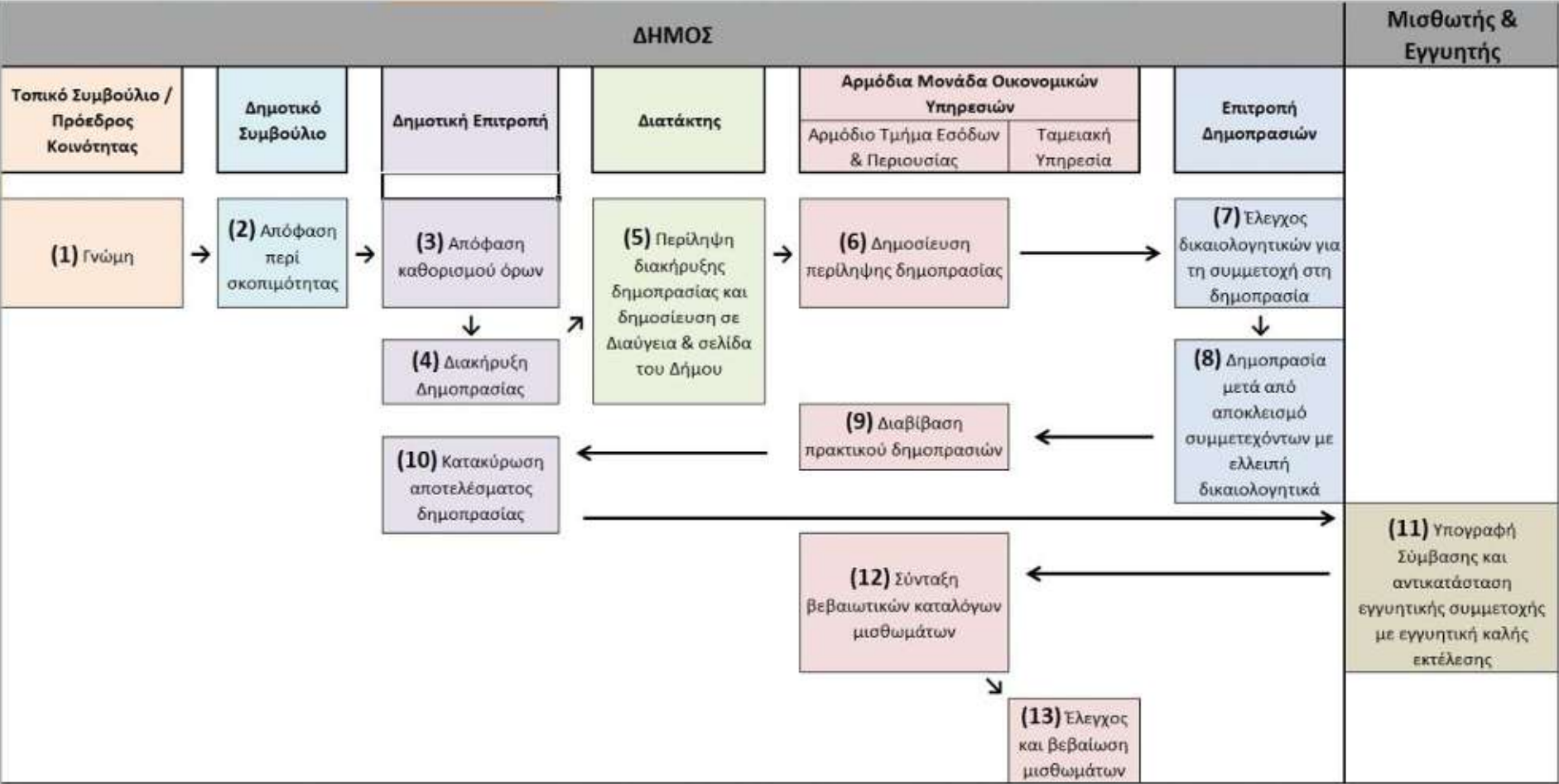
- Στη **δημόσια περιουσία**, η οποία περιλαμβάνει τα ακίνητα που εξυπηρετούν δημόσιους σκοπούς (δημαρχεία, δημοτικά καταστήματα, έδρες περιφερειακών υπηρεσιών, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, σχολεία, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.ά.).
- Στην **κοινόχρηστη περιουσία**, η οποία αφορά τα ακίνητα που η νομοθεσία θέτει στην άμεση εξυπηρέτηση του κοινού (οδοί, πλατείες, άλση, κήποι, γέφυρες, αιγιαλοί, λιμάνια, λίμνες κ.ά.).
- Στην **ιδιωτική τους περιουσία**, στην οποία εντάσσονται τα ακίνητα που δεν εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον (δημοτικές αγορές, αγροκτήματα, λατομεία, επαγγελματικοί χώροι, αποθήκες, ακίνητα από κληρονομίες και δωρεές κ.ά.).

Ενότητα 5^η Αξιοποίηση Ακίνητης Περιουσίας των ΟΤΑ

Ενότητα 5^η

Εκμίσθωση ακινήτου Δήμου (13 βήματα)

Ενότητα 5^η Δημοτικά Ομόλογα (Municipal Bonds) (1/2)

Τα δημοτικά ομόλογα εκδίδονται από δήμους, περιφέρειες ή άλλες τοπικές αρχές και καταβάλλουν τόκους στους επενδυτές, συνήθως μία ή δύο φορές το χρόνο.

Οι ΟΤΑ μπορούν, μέσω των δημοτικών ομολόγων, να χρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις τους, ιδιαίτερα την περίοδο της κρίσης όπου οι χρηματοπιστωτικές πηγές περιορίζονται.

Η έκδοση και διαχείριση δημοτικών ομολόγων απαιτεί τεχνογνωσία ενώ κρίνεται απαραίτητο να υπάρχουν κανόνες και ρυθμιστικό πλαίσιο.

Θα πρέπει να προστατευτούν οι δήμοι, αλλά και οι επενδυτές, από διαδικασίες υπερδανεισμού ενώ είναι πολύ σημαντικό τα δημοτικά ομόλογα να χρηματοδοτούν τις δαπάνες για τις οποίες εκδόθηκαν.

Ενότητα 5^η Δημοτικά Ομόλογα (Municipal Bonds) (2/2)

Δημοτικά Ομόλογα και Ελληνικοί ΟΤΑ (αρ.176, ν.3463/2006):

8.α. Οι Δήμοι μπορούν να εκδίδουν ομολογιακά δάνεια, για την πραγματοποίηση των σκοπών της αρμοδιότητάς τους, ύστερα από έγκριση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

β. Η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου λαμβάνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται, από την παρ. 4 του άρθρου αυτού.

γ. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις, οι όροι και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την έκδοση κάθε ομολογιακού δανείου.

Από το 2006 η Υπουργική Απόφαση όχι μόνο δεν εκδόθηκε ποτέ, αλλά ούτε πραγματοποιήθηκε ουσιαστικός διάλογος για τα πλεονεκτήματα και τους κινδύνους που ενέχει η έκδοση δημοτικών ομολόγων.

Πορεία Υλοποίησης Ταμείου Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

Ενότητα 6^η Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) ΟΤΑ

Οι ΟΤΑ προκειμένου να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των ΕΠ, θα πρέπει να ακολουθήσουν μια σειρά διαδικασιών*:

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση αιρετών-στελεχών και ορισμός αρμόδιων υπηρεσιών
- Παρακολούθηση της εξειδίκευσης των Τομεακών και των ΠεΠ
- Ιεράρχηση αναγκών & προτεραιοτήτων – Επιχειρησιακό Σχέδιο
- Αξιολόγηση δυνατοτήτων και επιλογή έργων και δράσεων
- Εκπόνηση μελετών και εκθέσεων ωρίμανσης έργων
- Παρακολούθηση προσκλήσεων Προγραμμάτων
- Υποβολή προτάσεων στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή
- Παρακολούθηση διαδικασιών αξιολόγησης /ένταξης δράσεων
- Υλοποίηση έργων και δράσεων

(*Ενότητα 4^η, «Αξιοποίηση ΕΣΠΑ από ΟΤΑ»)

Ενότητα 6^η Κατάρτιση και Έγκριση ΕΠ ΟΤΑ

Βήματα κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος ΟΤΑ

1. Προετοιμασία και Οργάνωση
2. Συνοπτική περιγραφή & αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης
3. Κατάρτιση στρατηγικού σχεδίου Δήμου/Περιφέρειας
4. Συνεργασία/συντονισμός με όμορους δήμους (Δήμος) - δήμους της εδαφικής επικράτειας (Περιφέρεια)
5. Έγκριση στρατηγικού σχεδίου και υλοποίηση διαβούλευσης
6. Κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδίου
 - i. Εξειδίκευση των Μέτρων και των Στόχων σε Δράσεις
 - ii. Συνοπτική περιγραφή σχεδίου Δράσης για κάθε αρμόδια υπηρεσία
7. Προγραμματισμός δράσεων – οικονομικός προγραμματισμός – Ιεράρχηση δράσεων, εκτίμηση Π/Υ δράσεων, εκτίμηση εσόδων & πηγών χρηματοδότησης και κατανομή των εσόδων στα έτη
8. Προσδιορισμός δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης
9. Έγκριση ΕΠ αρχικά από ΔΣ των ΝΠ και τελικά από ΔΣ/ΠΣ

Ενότητα 7^η Διαδικασία Ωρίμανσης Έργων

Οι Αναθέτουσες Αρχές / Φορείς πριν τη δημοπράτηση ενός Έργου πρέπει να έχουν προβεί στην ωρίμανση αυτού.

Ωρίμανση είναι η διαδικασία που διατρέχει τις προκαταρκτικές φάσεις ενός Έργου από τη σύλληψη του σχεδίου μέχρι την έναρξη της υλοποίησης του.

Περιλαμβάνει όλες τις **ενέργειες που απαιτούνται για την πλήρη προπαρασκευή ενός Έργου** (σχεδιασμός, εκπόνηση μελετών και ερευνών, αδειοδοτήσεις κ.ά.), προκειμένου να υπάρξει απρόσκοπτη υλοποίηση και λειτουργία του.

Η Ωρίμανση ενός έργου αποτελεί μία πολύπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία η οποία ξεκινάει από την απόφαση για την υλοποίηση ενός έργου και καταλήγει στη διαδικασία της δημοπράτησης του.

Ενότητα 7^η Βήματα διαδικασίας ωρίμανσης έργων (1/4)

Τα βασικά βήματα για την Ωρίμανση ενός έργου τα οποία οφείλουν να ακολουθήσουν οι Αναθέτουσες Αρχές είναι:

1. Μελέτη Σκοπιμότητας ενός έργου

Προκύπτει από τη σύλληψη του έργου που μπορεί να είναι αίτημα:

- i. Από τους εμπλεκόμενους φορείς ή/και
- ii. Από την τοπική κοινωνία ή/και
- iii. Που προκύπτει από διαπίστωση της ανάγκης

Σε αυτό το στάδιο εξετάζονται στοιχεία σκοπιμότητας υλοποίησης ενός έργου όπως:

- i. Ο σκοπός του έργου
- ii. Ο βαθμός ανταποδοτικότητας του έργου
- iii. Ο χρόνος απόσβεσης του έργου, καθώς και
- iv. Μία πρώτη προεκτίμηση του κόστους υλοποίησης

Ενότητα 7^η Βήματα διαδικασίας ωρίμανσης έργων (2/4)

Τα βασικά βήματα για την Ωρίμανση ενός έργου (συνέχεια)

2. Προγραμματισμός ενός έργου – Προκαταρκτική Μελέτη

Αφορά στη δημιουργία Φακέλου Έργου ο οποίος περιλαμβάνει:

- i. Τους στόχους που υπηρετεί το προτεινόμενο έργο
- ii. Τη θέση του και την αναμενόμενη τελική μορφή του
- iii. Πληροφορίες σχετικά με τις τοπικές συνθήκες, τις τυχόν ιδιαιτερότητες κ.ά.
- iv. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- v. Τεχνική περιγραφή, ευκολία κατασκευής/υλοποίησης κλπ
- vi. Αναμενόμενο κόστος και εξασφάλιση πόρων
- vii. Προκαταρκτική αξιολόγηση των μέχρι τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή διαθέσιμων δεδομένων του έργου

Τα βασικά βήματα για την Ωρίμανση ενός έργου (συνέχεια)

3. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Περιλαμβάνει αναλυτικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος κατά την κατασκευή και τη λειτουργία του έργου.

Με την έγκριση της παραπάνω μελέτης και την έκδοση των απαιτούμενων αδειών (απαιτούμενες άδειες από Δασικές Υπηρεσίες, Εφορείες Αρχαιοτήτων κτλ) εκδίδεται η Απόφαση Έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

4. Οριστικές μελέτες - Απαλλοτριώσεις

- i. Εκπόνηση όλων των απαιτούμενων οριστικών μελετών με ενσωματωμένες όλες τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις καθώς και με πλήρη και αναλυτικό Π/Υ έργου.
- ii. Σύνταξη κτηματολογίου της υπό κατάληψη περιοχής και έναρξη διαδικασιών απαλλοτρίωσης

Ενότητα 7^η Βήματα διαδικασίας ωρίμανσης έργων (4/4)

Τα βασικά βήματα για την Ωρίμανση ενός έργου (συνέχεια)

5. Χρηματοδότηση – Εξασφάλιση Πιστώσεων

Ακολουθούνται όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται από το φορέα/πηγή χρηματοδότησης (ΠΔΕ, Εθνικοί Πόροι, ΕΕ κτλ) ώστε να εκδοθεί η Απόφαση Έγκρισης διάθεσης πίστωσης.

Τα συνηθέστερα προβλήματα ή/και δυσλειτουργίες κατά τη διαδικασία της Ωρίμανσης είναι:

- Η άγνοια της σειράς ενεργειών που απαιτούνται για την έκδοση των απαιτούμενων αδειών
- Οι χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδοτήσεων
- Η έλλειψη αποτελεσματικού συντονισμού των διαδικασιών ωρίμανσης έργων
- Τα προβλήματα έγκαιρης χρηματοδότησης απαιτούμενων μελετών
- Οι χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες απαλλοτριώσεων ⁷⁴

Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού

Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού

Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού

- Εκπαιδευτική σειρά Α'
- Τμήμα Αναπτυξιακών και Περιφερειακών Πολιτικών
- Α' Ειδική Φάση Σπουδών
- Μάθημα: Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού (30-ΑΠΠ-Α-01)
- Σύνολο ωρών: 26+2 (28)

Ημερομηνία	25/11	2/12	9/12	16/12	23/12	17/1	20/1	27/1
Ημέρα	Δευτέρα	Δευτέρα	Δευτέρα	Δευτέρα	Δευτέρα	Παρασκευή	Δευτέρα	Δευτέρα
Ώρα	12:30 - 15:30	12:30 - 15:30	12:30 - 15:30	12:30 - 15:30	12:30 - 15:30	08:30 - 12:30	08:30 - 12:30 & 12:30 - 15:30	12:30 - 14:30 Εξετάσεις
Διάρκεια	3 ώρες	3 ώρες	3 ώρες	3 ώρες	3 ώρες	4 ώρες	7 ώρες	2 ώρες

Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού

Σύμφωνα με την προκήρυξη για τη διενέργεια του 30^{ου} Εισαγωγικού Διαγωνισμού (ΑΔΑ: ΕΨ1Θ4691Φ0-ΧΗΟ), στο Τμήμα Αναπτυξιακών – Περιφερειακών Πολιτικών εντάχθηκαν 15 σπουδαστές και σπουδάστριες οι οποίοι/ες θα διατεθούν για διορισμό ως ακολούθως:

Τμήμα Αναπτυξιακών – Περιφερειακών Πολιτικών (Σύνολο 15)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (τ. Εσωτερικών)	4
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	1
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	1
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	1
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	2
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1

Μορφή/Δομή Εξέτασης

- Ερωτήσεις ανοικτού τύπου
- Μελέτη περίπτωσης με ερωτήματα ανοικτού τύπου

Συγκεκριμένα όσον αφορά στη μελέτη περίπτωσης:

- Θα δοθεί η περιγραφή της μελέτης περίπτωσης και τα ερωτήματα προς ανάπτυξη
- Θα δοθεί/ούν το/τα έγγραφο/α από το/τα οποία θα προκύψει η πληροφοριακή βάση στην οποία θα βασιστεί η ανάπτυξη των απαντήσεων
- Μοναδικό διαθέσιμο υλικό θα είναι ότι θα δοθεί για την εξέταση. Δεν επιτρέπονται σημειώσεις, internet κτλ

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (1/24)

Μελέτη Περίπτωσης:

Είστε ελεγκτής του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΣ) και σας έχει ανατεθεί ο οικονομικός έλεγχος ενός Δήμου για το προηγούμενο έτος (π.χ. 2024).

Ολοκληρώσατε το προκαταρκτικό στάδιο του ελέγχου και κοινοποιήσατε στις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου τα ευρήματα σας.

Οι υπηρεσίες του Δήμου επεξεργάστηκαν τα ευρήματα του ελέγχου και σας κοινοποίησαν τις απαντήσεις τους.

Καλείστε:

α) να αξιολογήσετε την πληρότητα των απαντήσεων και κυρίως αν προκύπτουν ενδείξεις αντιμετώπισης του ευρήματος, και

β) στην περίπτωση που δεν σας καλύπτουν ελεγκτικά οι απαντήσεις, όπως προχωρήσετε σε στοχευμένες συστάσεις, όπου απαιτείται.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (2/24)

Εύρημα 01 (κατηγορία: ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις)

Βρέθηκαν δαπάνες για τόκους υπερημερίας από ληξιπρόθεσμες οφειλές ποσού €581.160,16 οι οποίες αφορούσαν στο οικονομικό έτος 2024 και τις εξής κατηγορίες:

α) Δικαστικές αποφάσεις όπου επιδικάστηκαν τόκοι υπερημερίας ύψους € 552.374,61.

β) Τόκοι υπερημερίας λόγω καθυστερημένης εξόφλησης λογαριασμών της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου ύψους €9.365,14.

γ) Τόκοι υπερημερίας που επιβλήθηκαν με δικαστική απόφαση από καθυστερημένη εξόφληση εργασιών ανακαίνισης σχολικών κτιρίων ύψους € 19.420,41.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (3/24)

Απάντηση των υπηρεσιών του Δήμου για το Εύρημα 01

Οι δαπάνες για τους τόκους υπερημερίας προκύπτουν, όπως αναφέρεται και στην έκθεση ελέγχου, σε καθυστερήσεις στην έκδοση τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων για επίδικες υποθέσεις και σε καμία περίπτωση δεν οφείλονται σε έλλειψη ταμειακής ρευστότητας του δήμου.

α) Σας καλύπτει η απάντηση;

β) Θα προβείτε σε σύσταση επί του Ευρήματος 01;

Ενδεικτικά σχόλια επί της απάντησης του Δήμου:

Για τα ερωτήματα (α) και (γ) η απάντηση του Δήμου αξιολογείται ως επαρκής δεδομένου ότι όταν τελεσιδικήσει μία υπόθεση συνήθως επιδικάζονται και τόκοι υπερημερίας. Όσον αφορά στο ερώτημα (β) δεν έχει δοθεί καμία απάντηση .

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (4/24)

Ενδεικτική σύσταση επί του ερωτήματος (β):

Δεν προσδιορίζονται οι αιτίες καθυστερημένης εξόφλησης των λογαριασμών της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου. Συστήνεται στις αρμόδιες υπηρεσίες να εντοπίσουν τις αιτίες που προκάλεσαν την καθυστερημένη εξόφληση και τους σχετικούς τόκους υπερημερίας και εν συνεχεία να προβούν στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες για αντίστοιχες περιπτώσεις μελλοντικών υποχρεώσεων.

Το παρόν εύρημα θα αποτελέσει αντικείμενο μελλοντικού ελέγχου συμμόρφωσης επί των συστάσεων της παρούσας έκθεσης ελέγχου.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (5/24)

Εύρημα 02 (κατηγορία: ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις)

Όσον αφορά στο σύστημα καταγραφής υποχρεώσεων:

α) Δεν καταχωρείται η ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου, είτε στο σύστημα είτε επί του τιμολογίου.

β) Υπάρχει οφειλή του Δήμου €803.627,88 από σύμβαση μίσθωσης κάδων και επιστήλιων καλαθιών με την ΧΧΧΧ Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε., τα οποία φαίνονται ληξιπρόθεσμα στις 31/12/2024 (μη εξοφληθέντα από το Δήμο) με την αιτιολογία περί μη τήρησης των όρων της σύμβασης από την εταιρεία μίσθωσης.

γ) Οι επιχορηγήσεις δαπανών καθυστερούν λόγω μη έγκαιρης κατάθεσης στους λογαριασμούς του Δήμου των εγκεκριμένων επιχορηγούμενων ποσών.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (6/24)

Απάντηση των υπηρεσιών του Δήμου για το Εύρημα 02

α) Με την χρήση της πλήρους εφαρμογής του Ηλεκτρονικού Πρωτοκόλλου του δήμου το θέμα θα λυθεί οριστικά.

β) Υπάρχει σχετική αλληλογραφία μεταξύ των υπηρεσιών του δήμου (Νομικό, Καθαριότητας κλπ.) αλλά δεν έχει διευθετηθεί το θέμα. Ο Δήμος ζήτησε από την εταιρεία μίσθωσης την ακύρωση των παραστατικών της παραπάνω οφειλής και την επανέκδοση νέων που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές υπηρεσίες που η εταιρεία μίσθωσης παρείχε στο Δήμο. Ο Δήμος δεν έχει λάβει καμία απάντηση. Παράλληλα η εταιρεία ζητά από το Δήμο συγκεκριμένα έγγραφα για δικαστική χρήση.

γ) Η καθυστέρηση οφείλεται στην ετεροχρονισμένη είσπραξη των επιχορηγήσεων για έργα χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα (ΕΣΠΑ κλπ.)

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (7/24)

Ενδεικτικά σχόλια επί της απάντησης του Δήμου:

Για το ερώτημα (γ) η απάντηση του Δήμου αξιολογείται ως επαρκής ενώ για το ερώτημα (β) ο έλεγχος θα επανέλθει. Όσον αφορά στο ερώτημα (α) δεν έχει δοθεί ικανοποιητική απάντηση

Ενδεικτικές συστάσεις επί των ερωτημάτων (α) και (β):

Συστήνεται η επίλυση των προβλημάτων ενταλματοποίησης και εκκαθάρισης των δαπανών σχετικά με τις καθυστερήσεις στη συλλογή τιμολογίων και τη μη ορθή καταχώρηση όλων των απαραίτητων πληροφοριών για την εξόφληση της δαπάνης (α).

Συστήνεται επίσης η ενεργοποίηση της Νομικής και Οικονομικής Υπηρεσίας για την επίσπευση της διευθέτησης του θέματος με την εταιρεία μίσθωσης (β).

Τα εν λόγω ευρήματα θα αποτελέσουν αντικείμενο μελλοντικού ελέγχου συμμόρφωσης επί των συστάσεων της παρούσας έκθεσης⁸⁶

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (8/24)

Εύρημα 03 (κατηγορία: ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις)

Υφίστανται κατά του Δήμου

(α) αγωγές εργαζομένων που διεκδικούν μισθολογικές διαφορές,

(β) αγωγές τρίτων που αφορούν οικονομικές απαιτήσεις οι οποίες δεν έχουν τελεσιδικήσει καθώς και

(γ) διοικητικά πρόστιμα που έχουν επιβληθεί στο Δήμο, έχουν ασκηθεί προσφυγές και δεν έχουν εκδοθεί τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις.

Δεν είχε γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τις υποθέσεις αυτές.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (9/24)

Απάντηση των υπηρεσιών του Δήμου για το Εύρημα 03

(α): Όσες διεκδικήσεις κυρίως μισθολογικές κατέστησαν τελεσίδικες μέσα στο 2024, εξοφλήθηκαν από ιδίους πόρους.

(β) και (γ): Εφόσον καταστούν τελεσίδικες θα υπάρξει εγγραφή στον Π/Υ, μετά από αναμόρφωση.

Σε πολλές περιπτώσεις τελεσίδικων αποφάσεων αυτές δεν έχουν κοινοποιηθεί στην αρμόδια υπηρεσία.

Ενδεικτικά σχόλια επί της απάντησης του Δήμου:

Οι απαντήσεις στα τρία ερωτήματα κρίνονται ανεπαρκής καθώς δεν υφίσταται πιστή εφαρμογή του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου. Οι υποχρεώσεις από τελεσίδικες αποφάσεις πρέπει να καλύπτονται μετά από προηγούμενη δημιουργία προβλέψεων στον Π/Υ και εξειδίκευση πιστώσεων.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (10/24)

Ενδεικτικές συστάσεις επί των ερωτημάτων (α), (β) και (γ):

Η παράλειψη της πιστής εφαρμογής των διατάξεων του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου μπορεί στο μεσοπρόθεσμο μέλλον να επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση του Δήμου.

Η ομάδα ελέγχου συστήνει στο Δήμο την πιστή και τυπική συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των ΟΤΑ αναφορικά με τη διενέργεια προβλέψεων.

Επιπροσθέτως να προγραμματισθεί διαδικασία τακτικών επανελέγχων μήπως έχουν γίνει κοινοποιήσεις δικαστικών αποφάσεων σε άλλες υπηρεσίες του Δήμου και δεν έχουν κοινοποιηθεί στην Οικονομική Υπηρεσία.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (11/24)

Εύρημα 04 (κατηγορία: ανακύκλωση)

Υφίσταται ελλιπής συντονισμός και επικοινωνία μεταξύ των Υπηρεσιών του Δήμου που εμπλέκονται στην ανακύκλωση.

Απάντηση των υπηρεσιών του Δήμου για το Εύρημα 04

Γίνονται προσπάθειες συστηματοποιημένης επικοινωνίας μεταξύ της Υπηρεσίας Καθαριότητας & Ανακύκλωσης και:

- α) της Δ/σης Επιχειρησιακού Σχεδιασμού, για την εξειδίκευση των δράσεων ανακύκλωσης και την από κοινού διαμόρφωση της στρατηγικής επίτευξης των στόχων,
- β) της Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών για την εξεύρεση των πόρων για την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων και
- γ) της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών για τη συντήρηση του εξοπλισμού και την υλοποίηση αναγκαίων υποδομών.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (12/24)

Ενδεικτικά σχόλια επί της απάντησης του Δήμου:

Η απάντηση στο ερώτημα κρίνεται μερικώς επαρκής καθώς δεν προσδιορίζονται οι προσπάθειες και το σχετικό συντονιστικό πλαίσιο ούτε υπάρχει αναφορά σχετικά με τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα της σχετικής προσπάθειας

Ενδεικτικές συστάσεις επί του ερωτήματος:

Απαιτείται

- α) καταγραφή των προσπαθειών βελτίωσης της επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων στην ανακύκλωση υπηρεσιών και
- β) σύνδεση των εν λόγω πρωτοβουλιών με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τους και επίτευξη ρεαλιστικών στόχων βάσει δεικτών.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (13/24)

Εύρημα 05 (κατηγορία: ανταποδοτικά τέλη)

Για τον καθορισμό της επιβάρυνσης των δημοτών από το τέλος, υπολογίζεται μόνο το κόστος παραγωγής των υπηρεσιών καθαριότητας και φωτισμού, το οποίο άμεσα και διακριτά μπορεί να καταλογισθεί στην παραγωγή των υπηρεσιών αυτών. Δεν επιμερίζεται όμως για να συνυπολογισθεί στην επιβάρυνση από το τέλος, το τμήμα των οριζόντιων λειτουργικών και διοικητικών εξόδων του δήμου για την παραγωγή των υπηρεσιών αυτών.

Απάντηση των υπηρεσιών του Δήμου για το Εύρημα 05

Ο Δήμος συμφωνεί με το εύρημα 05.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (14/24)

Ενδεικτικά σχόλια επί της απάντησης του Δήμου:

Η απάντηση στο εύρημα 05 κρίνεται ανεπαρκής καθώς πέραν της αναγνώρισης του διαχειριστικού προβλήματος δεν γίνεται αναφορά σε υφιστάμενες ή μελλοντικές προσπάθειες αντιμετώπισης του προβλήματος.

Ενδεικτικές συστάσεις επί του ερωτήματος:

Να καταρτιστεί σχέδιο δράσης με τις αναλυτικές εργασίες, τα στάδια και τους ρόλους ανά θέση εργασίας που αφορούν στις εργασίες α) καταγραφής των υπόχρεων τέλους ακινήτων, β) ελέγχου νομιμότητας εξαιρουμένων του τέλους ακινήτων, γ) εισαγωγής, επικαιροποίησης και ελέγχου των παραμέτρων υπολογισμού του τέλους και δ) της βεβαίωσης και είσπραξης αυτού. Νοείται ότι για όλα τα παραπάνω πρέπει να υφίσταται και κοστολόγηση (π.χ. σε ανθρωπομέρες).

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (15/24)

Εύρημα 06 (κατηγορία: ανταποδοτικά τέλη)

Τα έσοδα για το 2024 από τα ανταποδοτικά τέλη υπολείπονταν των σχετικών δαπανών κατά -35%, ενώ τα μέτρα ισοσκέλισης εσόδων-εξόδων που ελήφθησαν αποδείχθηκαν ανεπαρκή.

Απάντηση των υπηρεσιών του Δήμου για το Εύρημα 06

Προέκυψαν έκτακτες δαπάνες συντήρησης, αποκατάστασης κτλ και με δεδομένο ότι είναι έκτακτες και το πιθανότερο είναι να μην επανεμφανιστούν στις επόμενες χρήσεις προσπαθήσαμε να τις καλύψουμε με ίδιους πόρους (όχι από τα έσοδα από τα ανταποδοτικά τέλη) για να μην επιβαρύνουμε τους Δημότες με αύξηση τελών σε περίοδο οικονομικής δυσπραγίας.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (16/24)

Ενδεικτικά σχόλια επί της απάντησης του Δήμου:

Η απάντηση στο εύρημα 06 κρίνεται μερικώς επαρκής καθώς πέραν της αναγνώρισης του διαχειριστικού προβλήματος δεν γίνεται προσπάθειες έστω μερικής πρόβλεψης για έκτακτες δαπάνες. Σημειώνεται επίσης η χρήση ιδίων εσόδων του Δήμου για δαπάνη που οφείλει να καλυφθεί από τα έσοδα των τελών.

Ενδεικτικές συστάσεις επί του ερωτήματος:

Να εξεταστεί η εξαιρετική φύση των εκτάκτων δαπανών και το ενδεχόμενο επανεμφάνισης τους ώστε αν υπάρχει αυτή η πιθανότητα να γίνουν οι σχετικές προβλέψεις και να συνυπολογιστούν στο κόστος που θα πρέπει να καλυφθεί από τα αντίστοιχα ανταποδοτικά τέλη στις επόμενες οικονομικές χρήσεις. Σε κάθε περίπτωση να καταρτιστεί αναλυτικότερος μερικός Π/Υ ανταποδοτικών τελών.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (17/24)

Εύρημα 07 (κατηγορία: ίδια έσοδα)

Η βεβαίωση των εσόδων για πρόστιμα Κ.Ο.Κ. δεν πραγματοποιείται εγκαίρως, παρόλο που η απαιτούμενη πληροφορία, σε αρκετές περιπτώσεις, είναι διαθέσιμη (οι κλήσεις έχουν καταχωρηθεί στο μηχανογραφικό σύστημα ως πρωτογενή δεδομένα) με συνέπεια την καθυστέρηση στη βεβαίωση αυτών. Στις περισσότερες περιπτώσεις η βεβαίωση πραγματοποιείται σε επόμενα οικονομικά έτη.

Απάντηση των υπηρεσιών του Δήμου για το Εύρημα 07

Ο Δήμος σκοπεύει να προχωρήσει σε στοχευμένη εκπαίδευση του προσωπικού και εκμετάλλευση της ψηφιακής τεχνολογίας για τη βελτίωση των διαδικασιών είσπραξης των εσόδων από πρόστιμα Κ.Ο.Κ.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (18/24)

Ενδεικτικά σχόλια επί της απάντησης του Δήμου:

Η απάντηση στο εύρημα 07 κρίνεται μερικώς επαρκής καθώς πέραν της αναγνώρισης του διαχειριστικού προβλήματος δεν εξειδικεύονται οι δράσεις αντιμετώπισης του προβλήματος.

Ενδεικτικές συστάσεις επί του ερωτήματος:

Συστήνεται ο Δήμος να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για τη διασφάλιση της πληρότητας της πληροφοριακής βάσης των εσόδων και κυρίως της βεβαίωσης τους σε πραγματικό χρόνο.

Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σχέδιο δράσης, το οποίο θα αξιολογείται σε περιοδική βάση. Το σχέδιο θα μπορούσε να περιλαμβάνει:

α) τη συλλογή, επεξεργασία και ουσιαστική αξιοποίηση των δεδομένων (συνεχίζεται...),

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (19/24)

Ενδεικτικές συστάσεις επί του ερωτήματος (συνέχεια):

- β) την τυποποίηση της διαδικασίας αναγνώρισης και βεβαίωσης των εσόδων ,
- γ) τη στελέχωση των αρμόδιων τμημάτων με εξειδικευμένο προσωπικό,
- δ) τη διενέργεια συχνών επαληθεύσεων και ελέγχου,
- ε) την ανάλυση παραγόντων κινδύνου ανά κατηγορία εσόδου και
- στ) την ορθή καταχώρηση και επικαιροποίηση των ελάχιστων απαιτούμενων στοιχείων στο Μητρώο Οφειλετών.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (20/24)

Εύρημα 08 (κατηγορία: ίδια έσοδα)

Δυσκολία στην ενεργοποίηση και εφαρμογή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης κυρίως λόγω έλλειψης τυποποιημένων διαδικασιών με αποτέλεσμα τη μη πληρότητα στοιχείων των οφειλετών (ΑΦΜ, στοιχεία επικοινωνίας κτλ).

Απάντηση των υπηρεσιών του Δήμου για το Εύρημα 08

Οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση των αναγκαστικών μέτρων είσπραξης οφείλονται κυρίως α) στις συχνές αλλαγές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των Ν/Π, β) στις καθυστερήσεις εκδίκασης των προσφυγών και γ) στην έλλειψη έμπειρου προσωπικού στις διαδικασίες διακοπής παραγραφής ληξιπροθέσμων οφειλών. Σκοπεύει ωστόσο να προχωρήσει σε στοχευμένη εκπαίδευση του προσωπικού.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (21/24)

Ενδεικτικά σχόλια επί της απάντησης του Δήμου:

Η απάντηση στο εύρημα 08 κρίνεται μερικώς επαρκής καθώς πέραν της αναγνώρισης του διαχειριστικού προβλήματος και το σχεδιασμό κατάρτισης του προσωπικού δεν εξειδικεύονται άλλες δράσεις αντιμετώπισης του προβλήματος.

Ενδεικτικές συστάσεις επί του ερωτήματος:

Προτείνεται η ενίσχυση του ρόλου της Νομικής Υπηρεσίας του Δήμου μέσω της συνεχούς επικοινωνίας και συνεργασίας με τις λοιπές εμπλεκόμενες υπηρεσίες του κάθε Δήμου.

Ενδεικτικά, προτείνεται στις αρμοδιότητες της Νομικής Διεύθυνσης να περιληφθεί:

α) η εισήγηση για τον τρόπο αντιμετώπισης των δικαστικών υποθέσεων, (συνεχίζεται...)

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (22/24)

Ενδεικτικές συστάσεις επί του ερωτήματος (συνέχεια):

β) η λεπτομερής παρακολούθηση της πορείας τους,

γ) η υποχρέωση των συνεργαζόμενων δικηγόρων να καταθέτουν κατάσταση για τις υποθέσεις που διαχειρίζονται παρέχοντας πληροφόρηση αναφορικά με την πορεία τους, την οικονομική τους αξία και την αξιολόγηση της πιθανότητας δυσμενούς έκβασης και

δ) σχετική ενημέρωση, τουλάχιστον μία φορά στο τέλος κάθε χρήσης, της Διοίκησης και της Οικονομικής Υπηρεσίας ώστε να είναι σε θέση να προβούν στις ανάλογες διαγραφές και προβλέψεις διασφαλίζοντας την πληρότητα και ακρίβεια των απαιτήσεων και του Π/Υ.

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (23/24)

Λοιπά ενδεικτικά ευρήματα (1/2):

- Χρηματικά εντάλματα προπληρωμής (ΧΕΠ): ασυμφωνία Μητρώου Δεσμεύσεων (ΜΔ) και απολογισμού (προηγείται η εξόφληση της καταχώρησης των τιμολογίων)
- Μη ορθή καταχώρηση τιμολογίων (οφειλές εντός ή εκτός γενικής κυβέρνησης και αντίστροφα)
- Υποχρεώσεις που θα έπρεπε να διαγραφούν λόγω διπλοεγγραφής ή να παραγραφούν λόγω παρέλευσης 5ετίας.
- Λανθασμένη/ελλιπής καταγραφή δαπανών στο ΜΔ
- Λανθασμένη ημερομηνία εκκίνησης χρονολογικής ωρίμανσης υποχρεώσεων (έναρξη η ημερομηνία παραλαβής και όχι καταχώρησης στο σύστημα)

Ενδεικτικά ερωτήματα Μελέτης Περίπτωσης (24/24)

Λοιπά ενδεικτικά ευρήματα (2/2):

- Ο Δήμος δεν έχει ακριβή εικόνα των ακινήτων που βαρύνονται με ανταποδοτικά τέλη
- Δεν ελέγχεται από το Δήμο η απόδοση των εσόδων ανταποδοτικών τελών από τους παρόχους ενέργειας.
- Δεν υφίσταται αξιόπιστη βάση υποχρεων επιχειρήσεων που χρεώνουν και αποδίδουν τέλος διαμονής παρεπιδημούντων
- Δεν υφίσταται αξιόπιστη βάση υποχρεων επιχειρήσεων που επιβαρύνονται με τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων.
- Ανεπαρκής μηχανισμός διαχείρισης τέλους και προστίμων διαφήμισης
- Ανεπαρκής μηχανισμός διαχείρισης τελών ελλιμενισμού

Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού

«Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού»

Ευχαριστώ!

Πέτρος Ζενέλης

@: pzenelis@minfin.gr